

شماره ۳۷۹

بریده جراید

از تاریخ: ۹۶/۰۵/۱۵ تا تاریخ: ۹۶/۰۵/۲۱

فهرست مطالب بریده جراید (شماره ۳۷۹)

عنوان مطلب	روزنامه	صفحه روزنامه	تاریخ چاپ
درونزایی و برونگرایی در دولت دوازدهم	سایت تاجران	-	-
دیوار شیشه‌ای مالیات؛ بر خط یا علی‌الراس	گسترش صمت	۴	۹۶/۰۵/۱۵
بهبود فضای کسب و کار	جهان صنعت	۷	۹۶/۰۵/۱۵
مطالبات بنگاه‌های تولیدی از دولت دوازدهم	دنیای اقتصاد	۳	۹۶/۰۵/۱۵
پول پاشی پلی به اقتصاد فرسایشی	گسترش صمت	۴	۹۶/۰۵/۱۶
سردرگمی نظام بانکی	جهان صنعت	۳	۹۶/۰۵/۱۶
معماری محیط امن سرمایه‌گذاری	دنیای اقتصاد	۳	۹۶/۰۵/۱۶
ارزش پول ملی با رونق تولید حفظ می‌شود	گسترش صمت	۴	۹۶/۰۵/۱۷
امنیت شغلی کارگران تامین می‌شود؟	جهان صنعت	۷	۹۶/۰۵/۱۷
اگران اطلاعات ساخت داخل	دنیای اقتصاد	۳	۹۶/۰۵/۱۷
در آسان کردن فضای کسب و کار جدی نیستیم	گسترش صمت	۴	۹۶/۰۵/۱۸
سرنوشت اصلاحات ساختاری	جهان صنعت	۳	۹۶/۰۵/۱۸
اعلام برنامه‌های وزیر پیشنهادی وزارت صنعت	دنیای اقتصاد	۳	۹۶/۰۵/۱۸
دست راست رئیس‌جمهوری مامور ساماندهی تولید و تجارت	گسترش صمت	۴	۹۶/۰۵/۲۱
مدیریت نوسانات در دستان معاون تازه‌کار	جهان صنعت	۳	۹۶/۰۵/۲۱
۱۳ ماموریت برای ۱۰ ضعف صنعتی	دنیای اقتصاد	۳	۹۶/۰۵/۲۱

قابل ذکر است کلیه مطالب عنوان شده در فهرست فوق در سایت انجمن به نشانی www.aiti.ir در بخش «برگزیده نشریات» قابل رویت می باشد.

درونزایی و برونگرایی در دولت دوازدهم

فرامرزی

اقتصاد کشور ما هم از جهت منابع طبیعی و انسانی و هم از جهت موقعیت ژئوپولیتیک از جایگاه ویژه ای برخوردار است و این جایگاه همواره موقعیت و قدرتی به ما داده تا بتوانیم با قدرت از چالشها عبور کنیم. این ظرفیتهای داخلی و موقعیت استراتژیک بود که در دوران تحریمهای ظالمانه بین المللی به کمک کشور آمد و یکی از عوامل تسهیل کننده گذار به دوران پساتحریم شد. اما برغم اهمیت این ظرفیتهای، نباید در قدرتی که این جایگاه به کشور می دهد اغرار کرد و مبلغ دکترینی شد که بر اساس آن ایران را بی رقیب در منطقه توصیف می کند و کشور را بی نیاز از پیگیری تعاملهای عمیق با طیف وسیعی از بازیگران منطقه ای و فرامنطقه ای میدانند.

اصل درونزایی اقتصاد مقاومتی باید با اصل برونگرایی همراه باشد تا موفقیت سیاسی و اقتصادی کشور را تضمین کند. همانطور که مسعود کرباسیان وزیر اقتصاد پیشنهادی دکتر روحانی گفته همکنون اقتصاد ایران از لبه پرتگاه خارج و در جاده پیشرفت قرار گرفته است ولی باید توجه داشت که نزدیک شدن به رشد پایدار مستلزم پیگیری اصول اقتصاد مقاومتی است که در چهارچوب درونزایی و برونگرایی و یا به تعبیر آقای کرباسیان، بهره گیری عزتمندانه از اقتصاد جهانی بروز می کند. خوشبختانه وزیر پیشنهادی اقتصاد محور برنامه های خود را توانمندسازی بخش خصوصی به عنوان پیشران درونزایی اقتصاد ملی دانسته و از بهبود محیط کسب و کار و تقویت رقابت پذیری و برونگرایی هوشمندانه به همراه تقویت روابط اقتصادی خارجی هدفمند سخن گفته است. (برای مطالعه متن کامل برنامه، به اینلینک رجوع کنید). به یاد داریم که در دولت نهم و دهم وقتی صحبت از اهمیت ایران می شد، مقامات از صف کشیدن رهبران دنیا برای نزدیکی شدن به ایران سخن می گفتند ولی در مقابل برای جذب سرمایه گذاری با چنان مشکلی روبرو بودیم که عواقبش را هنوز هم شاهدیم. در مقابل می توان از موفقیتی که دولت یازدهم در امضای برجام و حرکت دادن کشور به دوران پساتحریم داشت سخن گفت و دید که چطور برونگرایی هوشمندانه می تواند اثربخش باشد. در جریان برجام دولت ضمن اعتماد به نفس و درونزایی، با خردگرایی و اعتدال به تعاملی همه جانبه دست زد تا یک موفقیت تاریخی دیپلماتیک را رقم زند.

منطقه پرآشوب خاورمیانه همواره چالش های امنیتی خود را داشته و طی چند سال گذشته و با افزایش ناآرامی در عراق و سوریه، ما نیز چاره ای جز ورود به این چالش ها نداشته ایم. ولی با گذار از فاز امنیتی به فاز دیپلماتیک ما باید توجه بیشتری به رقبای اقتصادی خود در منطقه بکنیم و ضمن اتکا به نیروها و منابع داخلی، قدرت این رقیبان را نیز دستکم نگیریم. برای

مثال کشور دوبی به رغم محدودیت جغرافیایی و جمعیتی، به عنوان یک قطب بین المللی در خدمات، بانکداری، سفرهای هوایی و تجارت به شکوفائی رسیده و زیرساخت های لازم برای ادامه مسیری که طی چهار دهه گذشته آغاز کرده را نیز دارد. امارات مانند ایران در ابتدا برای تامین هزینه های رشد و فعالیت های کسب و کار تنها به درآمد های نفتی متکی بود. اما در مدت کوتاهی رهبران آن کشور متوجه شدند که سوخت های فسیلی نمی تواند در درازمدت مورد اتکا باشد. بنابر این در طی یک پروژه درازمدت به متنوع سازی اقتصادی روی آوردند و توانستند به نتایج بسیار مثبتی هم دست یابند. امروز در میان کشورهای عربی، امارات پس از عربستان سعودی صاحب بزرگترین اقتصاد است. در سال های اخیر، ما بزرگترین دریافت کننده صادرات کالا و خدمات از امارات بوده ایم (بالغ بر ۱۰,۸ میلیارد دلار)، اما حتی در فهرست ۲۵ کشور اول برای واردات امارات هم قرار نداریم (برای مطالعه آمار مربوطه به این لینک رجوع کنید.) وضعیت تعاملات تجاری ایران با سایر همسایگان عرب نیز حکایت از وضعی حتی وخیمتر دارد.

اما این وضعیت محتوم ما نیست و گزینه های قابل توجهی پیش روی ماست. جمعیت ۸۰ میلیونی ایران بیش از مجموع کل جمعیت کشورهای عربستان سعودی، امارات، و بحرین است که حدود به ۴۲ میلیون نفر می رسد. ظرفیت های زیادی هم برای تعامل وجود دارد و همانطور که روح الله بیات، معاون دانشگاه امام خمینی هم اشاره کرده، این امکان وجود دارد که جمعیت جوان و تحصیل کرده ما بتواند با هم نسل های عرب همگرایی داشته باشد و با اتکا به تکنولوژی و اشتراکات فرهنگی و دینی، موانع عقیدتی و ملیت گرایی افراطی را پشت سر گذاشته و تعاملی سازنده را آغاز کند.

صرف نظر از عملکردهای کوتاه مدت و میان مدت در سیاست خارجی، سیاستمداران و سیاستگذاران ما باید نگاهی پخته به درونزایی و برونگرایی داشته باشند و در تعامل های منطقه ای و بین المللی، باید میان این دو رویکرد تعادل ایجاد کنند. موفقیت های گذشته همچون امضای برجام می تواند الگوی مناسبی برای این تعادل باشد. کلید موفقیت، عقلگرایی و اعتدال است تا بدون دستکم گرفتن ظرفیت های داخلی و پیشرفت های صورت گرفته، واقعگرایی را نیز مد نظر قرار داد و از هر فرصتی برای تعامل اقتصادی و سیاسی بهره برد.

گریز ۴۳ درصد کسب و کارها از تور مالیات

دیوار شیشه‌ای مالیات؛ بر خط یا علی‌الراس

منیر حضوری: مالیات یکی از عمده‌ترین منابع درآمدی دولت‌هاست که در جهت اجرای سیاست‌های اقتصادی و همچنین بهبود رفاه اجتماعی ابزاری موثر به شمار می‌رود اما به باور کارشناسان همواره وصول درآمدهای مالیاتی با موانعی روبه‌رو بوده که از جمله این موانع پدیده فرار مالیاتی و مشکلات مالیات ارزش افزوده را می‌توان نام برد.

به طور مثال نظام مالیاتی اجرای مالیات ارزش افزوده در طول حدود ۹ سالی که از آن می‌گذرد به سادگی نبوده و همواره با حواشی و طرح مشکلات همراه بوده است. به باور کارشناسان مالیات ارزش افزوده موجب شده کسب و کارهای رسمی نسبت به غیررسمی هزینه گران‌تری را پرداخت کنند و در موقعیت ضعف قرار بگیرند چراکه نرخ تمام شده افزایش پیدا می‌کند و آنها مشتری خود را از دست می‌دهند. بنابراین، این مسئله مطرح است که برای داشتن نظام مالیاتی کارآمد چه می‌توان کرد و چگونه می‌شود موانع مالیاتی را در کشور برداشت؟

نظام مالیاتی چالش‌های جدی دارد

مسلم‌خانی، کارشناس اقتصاد با بیان اینکه نظام مالیاتی ما با چندین چالش جدی روبه‌رو است به صمت گفت: یکی از اصلی‌ترین چالش‌های نظام مالیاتی فراوانی کسب و کارهای غیررسمی است. برخی از مطالعات در ایران نشان می‌دهد که حدود ۴۳ درصد کسب و کارها غیررسمی و زیر پله‌ای هستند که موجب شده ما نوعی فرار مالیاتی بزرگ را در کشور داشته باشیم. با وجود این کسب و کارها نخستین اتفاقی که می‌افتد این است که امکان پرداخت مالیات وجود ندارد و نوعی رانت به نفع آن کسب و کار ایجاد می‌شود. راهکاری که می‌توانیم فرار مالیاتی را کاهش دهیم این است که کسب و کارهای غیررسمی را به سمت رسمی هدایت کنیم به طوری که قابل رصد باشند. به عنوان مثال بخش بزرگی از کسب و کارهای ما در اختیار فروشندگان دستفروش دوره‌گرد است که به صورت سنتی در بازار کار ایران فعالیت کرده‌اند ولی هیچ تشکل به هم پیوسته‌ای نداریم. او برای حل این مشکل اظهار کرد: برای تبدیل کسب و کارهای غیررسمی به رسمی می‌توان به مدل تعاونی توجه کرد به نحوی که تعاونی‌های استانی و فرا استانی فروشندگان دوره‌گرد و کارگران ساختمانی را داشته باشیم. چالش دومی که این کارشناس اقتصاد به عنوان مشکل نظام مالیاتی کشور به آن اشاره کرد این بود که ما در کشورمان نظام مالیاتی برخط نداریم. او در این باره اظهار کرد: به این دلیل که نظام مالیاتی ما علی‌الراس یا خوداظهاری است اغلب در پایان سال یا مودیان مالیاتی اعلام می‌کنند که درآمد سالانه ما چقدر بوده و بعد بر اساس آن مالیات‌شان را پرداخت می‌کنند یا نهاد حاکمیتی که سازمان امور مالیاتی است بر اساس سوابق قبلی تشخیص می‌دهد که مالیات آنها چقدر است. به این ترتیب این مدل موجب شده که شفافیت مالیاتی وجود نداشته باشد و مالیات‌ها بر اساس درآمد واقعی اخذ نشوند. به طور مثال در تلافروشی‌ها روزانه تعداد زیادی معامله انجام می‌شود که ۹ درصد مالیات ارزش افزوده از مشتری اخذ می‌شود ولی در پایان سال با سازمان مالیاتی تفاهم و مالیات خود را پرداخت می‌کند. درحالی که مالیات برخط به معنای این است که همان لحظه مالیات من به حساب خزانه و سازمان امور مالیاتی واریز شود. مسلم‌خانی درباره نظام مالیات ارزش افزوده نیز گفت: موقعی که یک کالا یا خدمت نهایی به مصرف‌کننده می‌رسد چون ارزشی در طول زمان خلق شده و فرآیندهایی از ماده اولیه تا محصول نهایی اتفاق افتاده به طور میانگین درصدی را به عنوان مالیات ارزش افزوده از مصرف‌کننده نهایی می‌گیریم اما در کشور ما دو چالش وجود دارد؛ اول اینکه مالیات ارزش افزوده موجب شده کسب و کارهای رسمی نسبت به غیررسمی هزینه گران‌تری را پرداخت کنند و در موقعیت ضعف قرار بگیرند چراکه نرخ تمام شده افزایش پیدا می‌کند و آنها مشتری خود را از دست می‌دهند. این کارشناس اقتصاد در ادامه به ضعف دوم مالیات ارزش افزوده اشاره و اظهار کرد: اگر می‌خواهیم یک پرس غذا را در نظر بگیریم ما یک بار برای گوشت مالیات داده‌ایم، یک بار برای برنج و... یعنی به طور تقریبی برای تک‌تک مواد اولیه یک بار مالیات ارزش افزوده داده شده و یک بار هم در محصول نهایی مالیات داده می‌شود که موجب شده نوعی افزایش نرخ پنهان روی دهد در حالی که در این قانون ما باید سراغ محصول نهایی برویم. او در آخر با اشاره به وضعیت کشورهای دیگر بیان کرد: انتظار این است که نظام مالیاتی در ایران مثل کشورهای توسعه‌یافته به سمت حمایت از کسب و کارهای نوپا برود و با کاهش پرداخت مالیات روش‌هایی را در پیش بگیرد که کسب و کارهای نوپا توسعه بیشتری پیدا کند. متأسفانه در ایران نظام مالیاتی به شدت

روی مزدبگیران رسمی متمرکز شده به طوری که کسب و کارهای حقوق‌بگیر یکی از پایه‌های محکم نظام مالیاتی کشور است درحالی که ما در این الگو نیازمند تعیین یک جدول منطقی‌تر هستیم.

بیشتر فشارها بر تولیدکننده است

حسین ساسانی، کارشناس اقتصاد نیز در گفت‌وگو با صمت از ناکارآمدی نظام مالیاتی در ایران سخن گفت و اظهار کرد: نظام مالیاتی در چند سال اخیر به دلیل بکارگیری سیستم مکانیزه مقداری بهتر شده ولی این همه داستان برای بهبود وضعیت نظام مالیاتی نیست. او با تأکید بر لزوم فرهنگ‌سازی در کشور بیان کرد: اگر نظامی را طراحی کنیم که در آن فقط به موضوعات سیستمی توجه شود ولی به افرادی که مالیات می‌دهند اهمیت ندهیم کار بسیار پیچیده می‌شود. از طرف دیگر از آنجاکه در کشور ما روابط فسادانگیز در اقتصاد زیاد شده در نتیجه هرچه تلاش می‌کنیم که اوضاع بهتر شود اما به دلیل اینکه کل نظام اقتصادی مشکلاتی دارد نظام مالیاتی هم درست نمی‌شود. این کارشناس اقتصاد با بیان اینکه بخش‌های مختلف اقتصادی به هم وصل هستند اظهار کرد: اول از همه باید نظام اقتصادی کشور را سر و سامان دهیم تا فساد و زد و بندها به حداقل برسد و فرهنگ‌سازی شود. در چارچوب سیستم مالیاتی بسیاری از پر درآمدترین افراد جامعه می‌توانند فرار مالیاتی داشته باشند بدون اینکه زمینه‌ای برای کشف نقض قانون از طرف آنها وجود داشته باشد. مقایسه بین مالیات بر شرکت و مالیات بر درآمد که باید شامل همه درآمدها در اقتصاد ایران باشد نشان‌دهنده نبود تعادل، بی‌عدالتی و ناکارآمدی در جمع‌آوری مالیات‌های بر درآمد است. بنابراین در درجه اول باید اصلاحات اساسی در سیستم مالیاتی کشور انجام دهیم و تا زمانی که این نظام اصلاح نشود شاهد جرایم اقتصادی ایران در این زمینه خواهیم بود. در زمینه اصلاح این سیستم باید مطمئن شویم این تور مالیاتی بر تمام افراد پردرآمد گسترده شده است. ساسانی درباره مالیات ارزش افزوده نیز گفت: یک جا ما مالیات ارزش افزوده و یک جا مالیات بر درآمد می‌گیریم. در کشور ما ارزش افزوده مصرف‌کننده از تولیدکننده گرفته می‌شود و در نهایت کسانی که تلاش می‌کنند و فعالیت اقتصادی دارند باید مالیات مضاعف بدهند و عده‌ای به راحتی از زیر بار این مهم‌شانه خالی می‌کنند. او با اشاره به اینکه همه می‌گویند می‌خواهیم نظام مالیاتی سالم داشته باشیم ولی همچنان فساد زیاد است اظهار کرد: وقتی مردم اطمینان پیدا کنند مالیاتی که می‌دهند برای آبادی و ساخت کشور به کار گرفته می‌شود در نتیجه این بار را به راحتی به دوش می‌کشند. متأسفانه در کشور ما هیچ وقت اعتمادی بین مالیات‌دهندگان و مالیات‌گیرندگان نبوده در نتیجه می‌بینیم که عده‌ای فرار کرده و عده‌ای هم به سیستم مالیاتی اعتراض می‌کنند. در این بین اگر دولت می‌خواهد کاری کند که نظام مالیاتی درست شود باید به عملکرد تمامی افراد درگیر در این حوزه توجه کند. ساسانی در آخر با اشاره به حمایت کشورهای پیشرفته از تولیدکنندگان بیان کرد: در همه جای دنیا برای حمایت از کسب و کارهای نوپا، نظام مالیاتی به سمت بخشودگی و معافیت‌های مالیاتی می‌رود. تلاش سیستم این است که با حمایت از یک واحد تولیدی بعدها بتواند روی پای خود ایستاده و منشا اثر شود. بنابراین ما هم باید از سیاست‌های کشورهای دیگر بهره ببریم تا به رشد کسب و کارهای کشور کمک کنیم.

روزنامه جهان صنعت / یکشنبه ۹۶/۰۵/۱۵ شماره ۳۶۹۷ صفحه ۷

انتظار طبیعی بخش خصوصی از وزیر صنعت، معدن و تجارت؛

بهبود فضای کسب و کار

صفحه صنعت و معدن: مجتبی عبدی- با برگزاری مراسم تنفیذ، رییس‌جمهور دولت دوازدهم رسماً فعالیت خود را آغاز خواهد کرد. هنوز لیست رسمی از وزرای کابینه دولت جدید که ادامه همان دولت یازدهم است، ارائه نشده. با این حال بخش خصوصی پیش‌قدم شده و در تریبون‌های مختلف از جمله رسانه‌ها سعی دارد مطالبات خود را از وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت بخواهد. در این میان نرخ بالای تسهیلات و آزادسازی نحوه قیمت‌گذاری خودرو را می‌توان مهم‌ترین خواسته‌های بخش خصوصی از دولت دانست. احمد نعمت‌بخش، دبیر انجمن خودروسازان در گفت‌وگو با «جهان صنعت» تأکید کرد که وزیر صنعت، معدن و تجارت آینده باید موانع پیش‌روی تولید را بردارد. وی در ادامه به نرخ بالای تسهیلات بانکی اشاره و اظهار کرد: از آنجایی که گردش مالی خودروسازان بالاست، بانک‌ها تسهیلات لازم را در اختیار خودروسازان قرار نمی‌دهند. با کمک دولت و مجلس سرمایه بانک‌ها را افزایش دهند به طوری که بانک‌ها بتوانند نیاز تسهیلاتی شرکت‌های خودروساز را برطرف کنند.

وی با گلایه از نحوه قیمت‌گذاری خودرو گفت: شورای اقتصاد در سال ۹۰ یا ۹۱ مصوب کرد که خودروی سواری کالای انحصاری است و ما گرفتار شورای رقابت شدیم. نامه‌ای به نوبخت نوشتیم و استدلال کردیم که به این دلایل خودروی سواری، کالای انحصاری نیست و گفتیم در شورای اقتصاد مصوب کنند انحصاری بودن صنعت خودروی سواری لغو شود تا ما از شورای رقابت خلاص شویم.

رشد هزینه‌های تولید

دبیر انجمن خودروسازان ادامه داد: شورای رقابت یکی از معضلات ماست برای خودروهای پرتیراژمان زیرا ایرادات اساسی دارد به طور مثال روزی که ما گرفتار شورای رقابت شدیم، به ما گفتند ما هزینه توری بخش تولید را سه ماه یک‌بار اعمال می‌کنیم که این وعده اجرا نشد، بعد گفتند این کار را شش ماهه اعمال می‌کنیم و همین طور به ترتیب کش پیدا کرد به طوری که در حال حاضر تورم بخش تولید را سالانه اعمال می‌کنند. به گفته نعمت‌بخش، از طرفی در سال گذشته در اردیبهشت‌ماه افزایش قیمت داشتیم. در تیرماه ۱/۵ تا ۲/۱ درصد به سایپا و ایران‌خودرو اجازه افزایش قیمت دادند در صورتی که ما هزینه تولیدمان بیش از اینهاست. به عنوان نمونه حقوق‌ها در اول سال ۱۲ درصد اضافه شده که با اضافه‌کاری و... شاید نزدیک به ۲۰ درصد اضافه شده است، هزینه پرسنلی شرکت‌ها و افزایش هزینه مواد اولیه مثل فولاد مبارکه که طی یک سال ۹۵ نسبت به ۹۴، ۲۰ درصد افزایش یافته است یا مس ۳۴ افزایش، سرب ۱۴ درصد، پلیمرهای پلاستیکی ۱۴ درصد، کاهوچوی مصنوعی و طبیعی هر کدام به ترتیب ۳۴ و ۴۷ درصد، فولادهای آلیاژی که اکثراً قطعه‌سازان از آن مصرف می‌کنند حدود ۱۰ درصد و آلومینیوم ۱۱ درصد و نیز قراضه که جزو کارهای ریخته‌گری ماست، ۱۱ درصد افزایش یافته‌اند. وی ادامه داد: با این حال بانک مرکزی تشخیص داده که تورم بخش یک‌ساله شش درصد شده است یعنی به عبارتی باید به ما شش درصد افزایش قیمت بدهند که ۱/۵ درصد داده‌اند و ایرادی که به آن مطرح است، این است که می‌گویند بهره‌وری شما بالا نرفته و دو درصد به خاطر آن کم می‌کنند. ما می‌گوییم سال گذشته با همین نیروها ۴۰ درصد افزایش تولید داشتیم یعنی بهره‌وری را بالا بردیم اگرچه بیشتر از این نشده برای اینکه می‌توانیم تعدیل نیرو کنیم تا بهره‌وری بالا برود ولی می‌گویند نباید تعدیل نیرو کنید یعنی هم حقوق پرسنلی‌ای که ما زیاد داریم را پرداخت می‌کنیم و ضرر می‌کنیم. دبیر انجمن خودروسازان افزود: نکته دیگر اینکه می‌گویند چون کیفیت شما از کیفیتی که وزارتخانه تعیین کرده بالا نرفته البته کیفیت‌ها بالا رفته اما به آن اندازه‌ای که وزارتخانه برای ما در نظر گرفته و برای ما هدف قرار داده است انجام نشده و دو درصد به خاطر این موضوع کم می‌کنند.

نعمت‌بخش همچنین گفت: در نظر داشته باشید یکی از دلایل افت کیفیت خودرو همین شورای رقابت است چرا که در وهله اول وقتی با این مواد اولیه و حقوق پرسنل ما زیاد که برای قطعه‌سازان نیز وجود دارد و قطعه‌ساز مراجعه می‌کند و می‌گوید مواد اولیه من گران شده، حقوق و دستمزد من گران شده است و تقاضای افزایش دستمزد روی قطعه می‌کند و چون به افزایش قیمت نمی‌دهند، من هم به قطعه‌ساز افزایش قیمت مصوب را نمی‌دهم. در نتیجه چون قطعه‌ساز من سود نمی‌برد ماشین‌آلات خود را که قدیمی هستند، نمی‌تواند نو کند، ماشین‌آلاتی که برای ۳۰ یا ۴۰ سال گذشته است. باید قطعه‌ساز سود کند تا بتواند سرمایه‌گذاری کند و بتواند ماشین‌آلات نو بخرد تا قطعه خوب تولید کند. وی تأکید کرد: برای خودرویی که ۸۶ درصد از قطعه‌اش ساخته شده است، اگر قطعه‌های بی‌کیفیت به کار برده شود در نتیجه کیفیت خودرو نیز بالا نمی‌رود. نعمت‌بخش در پایان گفت: نکته دیگر اینکه بوروکراسی ادارات را کم کنند با توجه به اینکه ۸۰ تا ۹۰ مدل خودرو در داخل تولید می‌شود، اجازه دهند مردم انتخاب کنند. اگر خودرویی گران باشد یا کیفیت آن خوب نباشد مسلم است که مردم آن خودرو را نمی‌خرند بنابراین راه‌حلی ارائه کنند تا از بوروکراسی و قیمت‌گذاری خلاص شویم.

فروش محصول، چالش اصلی

محمدرضا نجفی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نیز در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» اظهار کرد: صنعت ما بیش از هر چیز نیازمند بهبود فضای کسب‌وکار و دسترسی مناسب و به‌هنگام با شرایط تعیین شده به بازارهای هدف برای صادرات بخشی از محصولات‌شان، دسترسی به مایحتاج لازم و ضرورت‌های تولید به‌هنگام و به قیمت مناسب و با کیفیت مناسب است. وی افزود: در بیان نمونه این دسترسی‌ها می‌توان به منابع مالی به موقع و به مدت مناسب اشاره کرد همچنین دسترسی به تکنولوژی و دانش فنی، ماشین‌آلات و تجهیزات و قطعات و همه این‌ها لازمه‌اش در این است که یک فضای کسب‌وکار مناسب متحد فراهم شود تا این صنعتی که داریم و ایجاد شده است بتواند با یک بهره‌وری مناسب کار کند و محصولش را بفروشد و محصولش به دلایلی که مطرح شد هم از کیفیت مناسبی برخوردار باشد و هم قیمت مناسب را داشته

باشد و هم به مقدار و به هنگام مناسب بتواند تولید کند و در اختیار مصرف‌کننده در سراسر کشور قرار دهد. نجفی تاکید کرد: یک وظیفه حاکمیتی است که بازارهای هدف صادراتی را برای تولید فراهم کند و این وظیفه برعهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است که اگر پیگیری شود تحقق می‌یابد. این نماینده مجلس معتقد است که ایجاد یک فضای مساعد برای بهره‌وری و حفظ و توسعه ظرفیت‌های صنعتی خواسته فعالان این بخش است که در یک کلام شاید بتوان گفت همان بحث بهبود فضای کسب‌وکار و دسترسی به نهاده‌ها و بازارهای هدف است. بنابراین همه اقدامات باید ناظر به فضای کسب‌وکار باشد و معتقدم باید وزارت صنعت، معدن و تجارت به محیط کسب‌وکار به شدت بپردازد. زمانی هست که مسوولان مشغول محیط بنگاه‌ها می‌شوند و از محیط آن‌ها ممکن است به قدر کفایت پرداخته نشود و غفلت کنیم. بنابراین محیط کسب‌وکار و محیط بنگاه‌های اقتصادی و اکوسیستمی باید وجود داشته باشد تا در آن صنعت تولید دوام پیدا کند، بهره‌ور شود و توسعه پیدا کند. بنابر آنچه فعالان بخش خصوصی از دولت دوازدهم خواسته‌اند باید فضای کسب‌وکار بهبود یابد، قرابت‌پذیری بنگاه‌ها در فضای شفاف و غیرانحصاری توسعه یابد و هزینه‌های بالای تولید در کنار سایر عوامل رونق بخشی به تولید دیده شود.

روزنامه دنیای اقتصاد / یکشنبه ۹۶/۰۵/۱۵ شماره ۶۱۱۱ صفحه ۳

مطالبات بنگاه‌های تولیدی از دولت دوازدهم

دنیای اقتصاد: متولیان توسعه کوچک‌ها با آغاز به کار دولت دوازدهم مطالبات واحدهای تولیدی به‌ویژه واحدهای کوچک و متوسط را از دولت تازه‌نفس حسن روحانی اعلام کردند. معاون سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی با بیان انتظارات بنگاه‌های تولیدی از دولت دوازدهم خواستار تخصیص سهم بخش صنعت از هدفمندی یارانه‌ها شد و گفت: به‌رغم آنچه در بودجه تعریف شده بود سهم بخش واحدهای تولیدی به‌ویژه کوچک و متوسط‌ها از هدفمندی یارانه‌ها تخصیص پیدا نکرد. غلامرضا سلیمانی در گفت‌وگو با «ایسنا» درباره مشکلاتی که واحدهای کوچک و متوسط صنعتی در ابتدای دولت یازدهم با آن مواجه بودند، اظهار کرد: علاوه بر «رکود تورمی» که اقتصاد کشور به آن مبتلا شده بود با مشکل «عدم ثبات سیاست‌ها» روبه‌رو بودیم و دولت یازدهم باید تمام تلاش خود را به خرج می‌داد تا روند مثبتی را در پیش گیرد.

سلیمانی همچنین درباره انتظارات از دولت دوازدهم به‌منظور پیشبرد امور واحدهای کوچک و متوسط تولیدی و صنعتی بیان کرد: دولت دوازدهم باید «توسعه کسب‌وکارها مبتنی بر مزیت‌های منطقه‌ای» را در اولویت قرار دهد و «توسعه اقتصادی پایدار» را به‌عنوان هدف بشناسد. وی افزود: در حال حاضر شرایط به‌گونه‌ای است که هر یک از سازمان‌ها در کشور ساز خود را کوک می‌کنند، اما باید بدانیم در کدام منطقه چه ظرفیت‌هایی در بخش تجارت، صنعت، توریسم و... وجود دارد تا در این جهت حرکت کنیم و به نتیجه برسیم. معاون سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی خاطر نشان کرد: دولت دوازدهم باید به مقوله «بیکاری» به صورت جدی ورود کند و افزایش درآمد مردم را در دستور کار قرار دهد، چرا که هیچ‌یک از پیشرفت‌های اقتصادی بدون توجه به توسعه پایدار ممکن نخواهد بود.

سلیمانی با بیان اینکه پرداخت جدی به واحدهای کوچک و متوسط صنعتی می‌تواند تا حد بسیاری معضل بیکاری را از بین ببرد، اظهار کرد: ۹۵ درصد بنگاه‌ها، کوچک و متوسط هستند اما متأسفانه به صورت شبکه‌ای با بنگاه‌های بزرگ پیوند نخورده‌اند. این مساله باید از سوی دولت بازمهندسی شود تا اتصال شبکه‌ای بین بنگاه‌های بزرگ با بنگاه‌های کوچک و متوسط صورت گیرد. معاون سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی با تاکید بر اینکه دولت توسعه بازار در سطح کلان را در دستور کار قرار دهد، عنوان کرد: باید با اعتماد به بخش خصوصی ظرفیت اقتصادی توسط دولت ایجاد شود و با توجه به اینکه ۸۰ درصد بنگاه‌های کشور دولتی یا شبه دولتی هستند نظام جامع و مدونی برای ساماندهی بنگاه‌ها در دستور کار قرار گیرد.

وی با انتقاد از اینکه سهم بخش صنعت در هدفمندی یارانه‌ها به آن میزان که در بودجه تعریف شده بود تخصیص پیدا نکرد، گفت: دولت به دلیل کمبود منابع نتوانست سهم بخش صنعت از هدفمندی یارانه‌ها را بپردازد و همین مساله باعث شد بخش تولید نیز با کمبود منابع روبه‌رو باشد. سلیمانی همچنین به بالا بودن نرخ سود بانکی برای واحدهای کوچک و متوسط انتقاد کرد و افزود: درحالی‌که باید نرخ سود بانکی برای واحدهای تولیدی حدود ۱۴ تا ۱۵ درصد در نظر گرفته شود اما متأسفانه شاهد ارائه تسهیلات با نرخ سود ۲۰ تا ۲۴ درصد هستیم که این مساله باعث شده واحدهای صنعتی کماکان با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو باشند.

اما در کنار اعلام مطالبات کوچک و متوسطها از سوی معاون سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی، گلابه‌هایی نیز از سوی مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران مطرح شده است. علی یزدانی در گفت‌وگو با «باشگاه خبرنگاران جوان» گفت: سال گذشته مشاهده شد برخی از بانک‌ها از مبلغ تسهیلات یک واحد تولیدی برای پرداخت معوقات و بدهی‌های خود برداشت می‌کنند که این موضوع خلاف مصوبات شورای اقتصاد مقاومتی بوده و در صورت مشخص شدن با آن برخورد جدی خواهیم کرد. یزدانی درباره وجود انتقادهایی از سمت بخش خصوصی در مورد عدم اختصاص صحیح این منابع، افزود: انتخاب افراد متقاضی این تسهیلات از طریق سه مرحله پایش صورت می‌گیرد و در ابتدا کارگروهی متشکل از سازمان صنعت، معدن و تجارت هر استان و فرمانداری تشکیل شده و افرادی را که در سایت بهین‌یاب ثبت‌نام کرده‌اند مورد بررسی قرار می‌دهد. وی تصریح کرد: در ادامه اسامی بنگاه‌های منتخب به شورای سیاست‌گذاری رفته و پس از تایید مورد بررسی بانک قرار می‌گیرد، این در حالی است که حتی کارگروهی بعد از دریافت تسهیلات، بنگاه‌های تولیدی را پایش می‌کند. یزدانی در پاسخ به این پرسش که چند درصد امکان سوءاستفاده در دریافت تسهیلات کمک‌کننده به صنعت وجود دارد، بیان کرد: تقریباً این عدد نزدیک به صفر است، زیرا باوجود بازار راکد سرمایه‌گذاری در مسکن و حوزه‌های دیگر، کسی نمی‌تواند این پول را در جای دیگر سرمایه‌گذاری کند.

روزنامه گسترش صمت / دوشنبه ۹۶/۰۵/۱۶ شماره ۸۳۲ صفحه ۴

گفت‌وگوی صمت با کارشناسان درباره پیامدهای طرح هدفمندی یارانه‌ها پول پاشی پلی به اقتصاد فرسایشی

منیر حضوری: در اصلاح نرخ حامل‌های انرژی که بعدها اسم آن به طرح هدفمندی یارانه‌ها تغییر کرد هدف این بود که مبلغی هم به تولیدکننده و هم به مصرف‌کننده داده شود. بعد از مدتی دولت دهک‌بندی کرد و تصمیم داشت بر اساس اینکه افراد در چه دهکی قرار می‌گیرند به آنها یارانه بدهد اما در آخر برای هر فردی به صورت مساوی مبلغ ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان پرداخت شد. مبلغی که شاید در سال‌های ۹۰-۸۹ برای برخی رقم مناسبی بود ولی به تدریج با افزایش نرخ تورم و کاهش قدرت خرید دیگر به چشم نمی‌آمد. به این ترتیب با افزایش نرخ حامل‌های انرژی و پرداخت یارانه نه مشکلات تولیدکننده حل شد و نه مردم توانستند این پول را به زخمی بزنند. این در حالی است که در کشورهای پیشرفته دادن یارانه به مردم معنی ندارد و دولت اگر می‌خواهد حمایتی از آنها کند سرمایه‌اش را در بخش سلامت، آموزش و مانند اینها که شامل زیرساخت‌های کشور است می‌ریزد تا از همه حمایت کند و در نهایت شاهد رشد باشد. دولت در ۶ سال گذشته و پس از اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها به هر ایرانی نزدیک ۴ میلیون تومان یارانه پرداخت کرده است. تعداد دریافت‌کنندگان یارانه هم‌اکنون به ۷۴ میلیون نفر رسیده و تاکنون ۴ میلیون نفر از دریافت یارانه نقدی حذف شده‌اند، همچنین در مدت اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها حدود ۲۴۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی به حساب ایرانیان پرداخت شده است. با توجه به بدهکاری دولت و نیازمندی کشور به رشد زیرساختی سوال این است که چقدر هدف اصلی هدفمندی یارانه‌ها که همان عدالت و کاهش شکاف طبقاتی بود برآورده شده است؟!

دادن پول نقد به مردم هنر نیست

وحید شقاقی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در اصلاح نرخ حامل‌های انرژی هدف این بود که میزان یارانه‌ای که دولت به تولیدکننده می‌دهد را از او گرفته و به مصرف‌کننده بدهند. در گذشته وقتی دولت یارانه انرژی به تولیدکننده می‌داد، می‌خواست مطرح کند که من سوخت را ارزان‌تر به تولیدکننده می‌دهم که کالای نهایی ارزان‌تر تمام شود اما در طرح اصلاح نرخ حامل‌های انرژی تصمیم بر این شد که نرخ حامل‌های انرژی هم به تولیدکننده و هم به مصرف‌کننده داده شود. او ادامه داد: طرح اصلاح نرخ حامل‌ها با دو هدف تنظیم شد؛ اول اینکه بخشی از درآمد حاصل از افزایش نرخ حامل‌های انرژی به صورت نقدی و غیرنقدی متناسب با درآمد خانوارها پرداخت شود و بخش دیگر هم برای حمایت از تولید و ارتقای بهره‌وری بنگاه‌های تولیدی داده شود. اما دولت نهم برای حمایت از تولید مبلغی را پرداخت نکرد و کل درآمد حاصل از افزایش نرخ حامل‌های انرژی را به صورت یارانه نقدی و مساوی به همه خانوارها پرداخت کرد. به عبارتی دولت نهم اول سعی کرد خوشه‌ها را مشخص کند ولی موفق نشد و در نهایت تصمیم گرفت به همه به صورت مساوی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان پرداخت کند. شقاقی تأکید کرد: این مبلغ شاید در سال‌های ۹۰-۸۹ رقم مناسبی برای هر نفر بود ولی به تدریج که تورم افزایش پیدا کرد باعث شد که

قدرت خرید مردم کاهش پیدا کند به طوری که در حال حاضر رقمی معادل ۱۰ هزار تومان یا کمتر است. هرچند در آن سالها این رقم تا حدودی توانست ضریب جینی را کاهش دهد ولی به تدریج که قدرت خرید یارانه نقدی کاهش یافت دوباره ضریب جینی افزایش یافت. او با بیان اینکه پول نقد دادن به مردم هنر نیست اظهار کرد: باید تولید و اشتغال ایجاد می‌شد و از خانوارهای با دهک پایین حمایت می‌شد تا می‌توانستند کار پیدا کنند. در حالی که دولت به دادن یارانه یکسان برای همه قناعت کرد و متاسفانه بخش دوم هدفمندی یارانه‌ها هم که حمایت از تولید برای ارتقای بهره‌وری بود پرداخت نشد. در حالی که قرار بود اصلاح نرخ حامل‌های انرژی در کنار پرداخت یارانه نقدی به مردم از بنگاه‌های تولیدی حمایت کند تا تولید با مشکل مواجه نشود. این کارشناس اقتصاد با اشاره به مبلغ زیادی که تاکنون برای هدفمندی در نظر گرفته شده بیان کرد: سال گذشته زیر ۱۶ هزار میلیارد تومان بودجه عمرانی محقق شد در حالی که تاکنون ۲۴۰ هزار میلیارد تومان یارانه داده‌ایم. متاسفانه با تورمی که بر کشور حاکم شد مردم قدرت خرید خود را از دست داده و هدف اصلی هدفمندی که کاهش شکاف طبقاتی بود همچنان باقی ماند در نتیجه این طرح نسبت به اهداف خود شکست خورده و با وجود اقدامات دولت ۱۱ و اصلاحات مد نظر موفق نبوده است. در حالی که برای دریافت نکردن یارانه‌ها رفراوندوم هم گذاشته شد اما موفقیت‌آمیز نبود. شقاقی با اشاره به وضعیت کشورهای توسعه‌یافته اظهار کرد: کشورهای توسعه‌یافته هرگز این مکانیزم را ندارند و از مکانیزم‌های دیگری برای حمایت از دهک‌های پایین استفاده می‌کنند. به طور مثال در امریکا طرح بیمه اوباما (Obama care) در راستای بحث توسعه تامین اجتماعی بود و دولت هرگز به صورت یارانه نقدی به حساب خانوارها چیزی پرداخت نکرد. به این ترتیب در دنیا بسته حمایتی مثل تامین اجتماعی، نظام سلامت، نظام بیمه‌ای، آموزش، خدمات رفاهی و توزیع دوباره مالیات تعریف می‌شود تا از دهک‌های پایین حمایت شود و ضریب جینی کاهش یابد.

اعانه‌گیری کار قشنگی نیست

ابوالفضل روغنی گلپایگانی، رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران نیز با غلط دانستن سیستم یارانه دادن به مردم در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: یارانه دادن به مردم تصمیم غلط دولت بوده چراکه نه تنها از تولیدکننده حمایت نکرده بلکه به مصرف‌کنندگان هم سودی نرسانده است. رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران با ناعادلانه دانستن یارانه دادن در کشور گفت: هیچ عدالتی در این پرداخت دیده نمی‌شود چراکه تمام دهک‌ها از اول تا دهم شامل دریافت یارانه می‌شدند درحالی که خیلی از دهک‌ها هرگز نیازی به آن نداشتند. شاید کسانی که فقیرتر بودند و این مبلغ مورد نیازشان بود باید مورد توجه قرار می‌گرفتند نه همه اقشار جامعه. او تاکید کرد: دولت با شعار اجرای عدالت در کشور تنها برای صنعت تولید یک مرحله هزینه‌زا بودن ایجاد کرد و آن هم افزایش نرخ حامل‌های انرژی بود. در حالی که برنامه این بود تا درصدی پول به عنوان یارانه به مردم و بخشی هم به تولیدکنندگان داده شود اما این اتفاق نیفتاد. روغنی گلپایگانی با گله از اینکه این نوع پرداخت‌ها در شأن مردم نیست ادامه داد: با این نوع پرداخت‌ها ما مردم را عادت به پول‌هایی می‌دهیم که رقم آن بسیار کم است و موجب رشد اعانه‌گیری می‌شود در حالی که باید عزت، کرامت و شرافت انسان‌ها را تا جایی که ممکن است حفظ کنیم و در جهت ارتقای آن بکوشیم.

او تاکید کرد: به جای اینکه سعی کنیم آنها را وابسته به دولت کنیم باید شرایط را طوری فراهم کنیم که به رشد درآمد و ثروت آنها کمک کند. او با اشاره به اینکه یارانه تنها هزینه‌بر بوده بیان کرد: دولت حدود ۴۸ هزار میلیارد تومان در سال و ماهی ۳ هزار میلیارد تومان پرداخت می‌کند در حالی که این پول باید صرف زیرساخت‌ها می‌شد. رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران با اشاره به وضعیت کشورهای پیشرفته ادامه داد: متاسفانه نظام درگیر این تصمیم غلط شده در حالی که می‌توانست این‌همه هزینه را در مسائل زیرساختی و روستاها بریزد. کشورهای پیشرفته مسئولیت‌های تامین اجتماعی، بهداشتی، آموزشی و درمانی را به عهده می‌گیرند و هزینه‌های مختلف را برای مردم رایگان می‌کنند. بنابراین اعانه‌گیری کار قشنگی نیست چراکه مردم باید با سربلندی زندگی کنند. روغنی گلپایگانی در آخر گفت: وقتی نرخ حامل‌های انرژی افزایش پیدا می‌کند که اقتصاد آزاد شود، نظام کنترل نرخ برداشته و نرخ ارز اصلاح شود. وقتی همه فاکتورهای اقتصادی برای شفاف‌سازی را ایجاد کنیم می‌توانیم نرخ حامل‌های انرژی را هم افزایش دهیم.

سردرگمی نظام بانکی

صفحه اقتصاد: گروه اقتصادی- به کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)، به عنوان راهی برای دستیابی به شفافیت در صورت‌های مالی، نقش مهمی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ارتقای روابط بین‌المللی در سیستم بانکی کشور دارد، با این حال به نظر می‌رسد برخی از بانک‌های کشور به صورت تعمدی از به کارگیری این استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی طفره می‌روند تا با جلوگیری از ایجاد شفافیت، از دست بازاری برای فعالان در بازارهای پول و سرمایه برخوردار باشند. این در حالی است که مقاومت و فشار بانک‌ها در برابر دولت و دستگاه‌های سیاستگذار برای تطبیق صورت‌های مالی خود با استانداردهای بین‌المللی، تنها به همین یک مورد ختم نمی‌شود و اگرچه حدود دو سال از صحبت‌هایی پیرامون اجرای IFRS توسط بانک‌ها، شرکت‌های بیمه‌ای و برخی شرکت‌های فعال در بورس کشورمان می‌گذرد اما دست‌پاچگی دولت و طرح‌های ضربتی برای پیاده‌سازی آن منجر به بروز مشکلات و نتایج منفی در اجرای این استانداردها در ایران شده است. قابل توجه است که اجرای چنین طرح‌هایی به صورت یکباره و با استفاده از بخشنامه، بدون در نظر گرفتن اوضاع کنونی بانک‌ها و زیرساخت‌های شبکه بانکی، به طور قطع با مشکلاتی مواجه خواهد شد که تنها در صورت پیاده‌سازی قدم به قدم و به مرور زمان و نیز با برنامه‌ریزی برای آموزش‌هایی که از سوی بانک مرکزی و پژوهشکده پولی و بانکی صورت می‌گیرد، این موانع رفع خواهند شد.

آثار کوتاه‌مدت و بلندمدت IFRS

بدون شک اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) از الزامات تعامل بانک‌های کشور با نظام مالی بین‌المللی در دوره پس‌برجام است و فعالان عرصه پولی و مالی در کشور به مزیت‌ها و نتایج مثبت پیاده‌سازی آن آگاه هستند. این در حالی است که عدم رعایت استانداردهای بین‌المللی و شفافیت پایین صورت‌های مالی بانک‌ها، یکی از مهم‌ترین دلایلی بوده است که با گذشت دو سال از برجام، باعث بی‌میلی بانک‌های بزرگ دنیا نسبت به همکاری با بانک‌های ایرانی شده است. در واقع می‌توان گفت اگرچه اجرای این استانداردها، در کوتاه‌مدت هزینه‌هایی مانند ریزش برخی نمادهای بانکی در بورس، ایجاد هزینه برای بانک‌ها، تغییر در صورت‌های مالی و شیوه‌های حسابداری را به همراه دارد اما در بلندمدت ابعاد مثبتی در پی خواهد داشت و باید برای دستیابی به آنها با آرامش و در نظر گرفتن تمام ابعاد قضیه پیش رفت.

از جمله این نتایج می‌توان به کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در شبکه بانکی، افزایش شفافیت، جذب سرمایه‌گذار خارجی، فراهم شدن زمینه همکاری‌های بین‌المللی، ارتقای مدیریت و دانش ریسک در بانک‌ها، اجرای صحیح و واقعی قانون عملیات بانکی بدون ربا و مواردی از این دست اشاره کرد. در واقع گام برداشتن در مسیر شفاف‌سازی صورت‌های مالی و تطبیق آن با استانداردهای بین‌المللی امری مهم و حیاتی در راستای بهبود وضعیت شبکه بانکی کشور است اگرچه این امر در کوتاه‌مدت به دلیل کاهش نقدشوندگی بازار سرمایه در نتیجه توقف طولانی نمادهای بانکی و همچنین ریزش ارزش نماد معاملاتی بانک‌ها پس از بازگشایی، با ضررهایی همراه خواهد بود اما در بلندمدت آثار مثبتی برای بازارهای پول و سرمایه و همچنین اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت.

ضرب‌الاجل ناکارآمد دولت

به نظر می‌رسد اجرای کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) فرصتی مثبت و قابل توجه برای شبکه بانکی کشور است ولی همانگونه که در عمل نیز سیاستگذاران به این نتیجه رسیده‌اند، اصول این طرح باید به صورت تدریجی اجرایی شوند و نمی‌توان به یکباره استانداردهای بین‌المللی را پیاده‌سازی کرد. در واقع فرآیند پیوستن به IFRS را در یک دوره سه تا پنج ساله می‌توان پیش‌بینی و اجرایی کرد اما از آنجا که آمادگی بانک‌های کشور برای اجرای IFRS کامل و همه‌جانبه نیست، باید در ابتدا شرایط لازم برای پیاده‌سازی این استانداردها از سوی وزارت اقتصاد و بانک مرکزی فراهم شود، سپس نسبت به ابلاغ بخشنامه و دستورالعمل اجرای آن اقدام کرد. این در حالی است که اصول این استانداردها به صورت مناسبی طراحی و مبنای آن نیز در بانک‌ها خوب آغاز شده است اما اختلاف نظرهایی در مراجع تصمیم‌گیرنده و ذی‌نفعان وجود دارد و باعث می‌شود هر مرجع یا شخص حقیقی یا حقوقی به دنبال اعمال نظر خود باشد که در نهایت می‌تواند منجر به موازی‌کاری یا حتی اختلاف نظر در به کارگیری این استانداردها شود. بانک مرکزی، سازمان بازرسی کل کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، مجلس، هیات دولت و برخی دیگر از دستگاه‌ها به عنوان مجریان یا مراجع این طرح به شمار می‌روند و تعدد این مراجع برای

پیشبرد روند پیاده‌سازی IFRS باعث بروز پیچیدگی و دشواری‌هایی می‌شود. از سوی دیگر مشکلات بانک‌ها و نبود زیرساخت مناسب برای اجرا، کنترل و نظارت بر چنین طرحی روی دیگر سکه هستند که می‌تواند کار را بیش از پیش پیچیده سازد. در این راه اعضای هیات‌مدیره بانک‌ها و موسسات اعتباری باید بر مبنای اصول شفافیت و اطلاع‌رسانی، در تواتر معینی میزان نسبت کفایت سرمایه خود را گزارش کنند و اگرچه این نوع گزارش‌دهی موجب پیشگیری از وقوع خطرات احتمالی برای بانک‌ها و موسسات اعتباری شده و از طرفی آرامش خاطر سپرده‌گذاران را نیز فراهم می‌کند اما ضرب‌الاجل و شتاب دولت در اجرای آن و نیز نبود زیرساخت مناسب در بانک‌های کوچک و متوسط کشور مانعی بزرگ بر سر راه پیاده‌سازی IFRS است.

اختلاف نظر بین بانک مرکزی و وزارت اقتصاد

بانک مرکزی در بهمن‌ماه سال ۹۴ و سازمان بورس نیز در ۱۸ آبان همان سال، این بحث را ابلاغ کرده‌اند که بانک‌ها، موسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه ثبت‌شده تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار که دوره مالی آنها از تاریخ اول فروردین سال ۹۵ و بعد از آن شروع می‌شود، ملزم به تهیه و ارائه دو مجموعه صورت‌های مالیانه هستند؛ یکی براساس استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی IFRS و یکی براساس استانداردهای حسابداری ملی. براساس استاندارد IFRS حقوق تمامی اعضای هیات‌مدیره و مدیرعامل هر بانک و همین‌طور پاداش و هر نوع دریافتی دیگر از هر محل دیگری باید افشا شود همچنین شرکت‌های خارجی برای هر نوع سرمایه‌گذاری در شرکت‌های ایرانی، لیست تمامی بدهی‌ها به سازمان‌های مختلف از جمله بیمه تامین اجتماعی و وزارت امور اقتصادی و دارایی را می‌خواهند، که باید به صورت شفاف بیان شود. این در حالی است که از سال گذشته اختلافی بین وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در خصوص نحوه تعیین صورت‌های مالی به وجود آمده است که این موضوع مهم باید حل شود. در واقع اختلاف نظر جدی بین وزارت اقتصاد و بانک مرکزی درباره نحوه تعیین صورت‌های مالی باعث شده صورت‌های مالی دوگانه تهیه شود که باعث پیچیده‌تر شدن فرآیندهای اجرای این طرح شده است. در شرایط کنونی یک نوع صورت مالی برای حوزه مجامع عمومی شرکت‌ها و یک نوع صورت مالی هم برای ارائه به بانک مرکزی تهیه می‌شود که منجر به بروز چالش‌هایی جدی میان بانک‌ها و نهادهای سیاستگذار شده است. در همین راستا با ورود مجلس به این ماجرا قرار است از سوی کمیسیون اقتصادی نامه‌ای به رییس‌جمهور در خصوص تسریع در تعیین تکلیف وضعیت نامناسب گزارشگری صورت‌های مالی موسسات و بانک‌های کشور ارسال شود.

ارسال نامه مجلس به دولت

در این رابطه رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی از ارسال نامه‌ای به رییس‌جمهور برای تسریع در تعیین تکلیف وضعیت نامناسب گزارشگری صورت‌های مالی موسسات و بانک‌های کشور خبر داد. به گزارش «جهان صنعت» به نقل از خانه ملت، محمدرضا پورابراهیمی داورانی گفت: از سال گذشته اختلاف نظر جدی بین وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در خصوص نحوه تعیین صورت‌های مالی وجود دارد که این موضوع مهم باید حل شود. نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: سازمان حسابرسی به عنوان زیرمجموعه وزارت اقتصاد عنوان می‌کند که شرکت‌ها باید براساس استانداردهای مورد قبول این سازمان صورت‌های مالی خود را تهیه کنند؛ بانک مرکزی نیز عنوان می‌کند که این بانک به عنوان ناظر بر عملکرد سایر بانک‌ها باید تعیین کند که بانک‌ها براساس چه استانداردهایی، صورت‌های مالی را ارائه کنند. پورابراهیمی افزود: اختلاف نظر جدی بین وزارت اقتصاد و بانک مرکزی درباره نحوه تعیین صورت‌های مالی باعث شده صورت‌های مالی دوگانه تهیه شود.

وی با بیان اینکه، براساس اختلاف نظر موجود بین وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در حال حاضر یک نوع صورت مالی برای حوزه مجامع عمومی شرکت‌ها و یک نوع صورت مالی هم برای ارائه به بانک مرکزی تهیه شود به چالش منجر می‌شود، افزود: قرار است از سوی کمیسیون اقتصادی نامه‌ای به رییس‌جمهور در خصوص تسریع در تعیین تکلیف وضعیت نامناسب گزارشگری صورت‌های مالی موسسات و بانک‌های کشور ارسال شود.

رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی افزود: باید پذیرفت نمی‌توان برای یک بانک دو نوع صورت مالی براساس مولفه‌های مورد قبول سازمان حسابرسی و بانک مرکزی تهیه کرد.

در یک گزارش پژوهشی منتشر شد**معماری محیط امن سرمایه‌گذاری**

دنیای اقتصاد: لغو تحریم‌های بین‌المللی و تردد هیات‌های تجاری به کشور که بعضاً برخی از آنها به قرارداد منجر شد، این سوال را به وجود آورده که برای اطمینان از اجرایی کردن این قراردادها چه تضمینی از طریق اصلاح سیستم قضایی باید در نظر گرفته شود. توجه به معماری محیط امن سرمایه‌گذاری یکی از نکاتی است که برای اجرایی کردن قراردادها باید مدنظر قرار گیرد؛ از سوی دیگر نگاهی به تجارب جهانی نشان‌دهنده آن است که بهبود محیط کسب و کار از طریق اصلاح سیستم قضایی با تاکید بر مولفه تضمین قراردادها یکی از راهکارهای اطمینان در اجرایی کردن قراردادها محسوب می‌شود.

براساس آخرین آمار اعلام شده از سوی بانک جهانی رتبه ایران در نماگر اجرای قراردادها که یکی از نماگرهای شاخص سهولت کسب و کار محسوب می‌شود از رتبه ۳۳ در سال ۲۰۰۷ به رتبه ۶۶ در سال ۲۰۱۵ و رتبه ۶۲ در سال ۲۰۱۶ رسیده است. در سال ۲۰۱۷ نیز ایران رتبه ۷۰ را در این شاخص به دست آورده است. با توجه به آمار اعلام شده می‌توان گفت بهترین عملکرد این شاخص در سال‌های مورد بررسی در سال ۲۰۰۷ با رتبه ۳۳ و بدترین نیز در سال ۲۰۱۷ بوده است و بررسی زیرشاخص‌های این نماگر نشان‌دهنده آن است که به جز در مورد شاخص زمان که از ۲۰۱۰ با ۱۵ روز کاهش مواجه بوده است، بهبودی در وضعیت کشور حاصل نشده است. از سوی دیگر در سال ۲۰۱۶ در پروژه‌های انجام کسب و کار شاخص جدید کیفیت فرآیند قضایی نیز به مجموعه شاخص‌های اجرای قراردادها اضافه شده است. این شاخص ارزیابی می‌کند که آیا کشورهای مورد بررسی مجموعه‌ای از اقدامات مفید مرتبط با ساختار دادگاه و دادخواهی، مدیریت پرونده، اتوماسیون دادگاه و شیوه‌های جایگزین حل اختلاف را اجرایی کرده‌اند. با توجه به ارزیابی‌های صورت گرفته در این شاخص نیز امتیاز ایران ۶/۵ بوده است؛ در این سال مدت زمان و هزینه اجرای یک قرارداد تغییری نسبت به سال قبل نداشته است. بدتر شدن رتبه ایران در نماگر اجرای قراردادها نشان می‌دهد سایر کشورها توانسته‌اند با عملکرد مناسب جایگاه خود را در این رتبه‌بندی ارتقا دهند. گزارش منتشر شده از سوی «فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی» با عنوان «نگاهی به تجارت در بهبود محیط کسب و کار از طریق اصلاح سیستم قضایی با تاکید بر مولفه تضمین قراردادها» بیانگر آن است که برای تحقق اجرایی کردن قراردادهای منعقد شده باید گام‌هایی در زمینه بهبود محیط کسب و کار برداشته شود. عملکرد نهادهای قضایی به‌طور خاص در رشد اقتصادی و فعالیت کارآمد بنگاه‌ها نقشی حائز اهمیت دارد و می‌توان گفت بهبود محیط کسب و کار در تعامل میان قوا و نهادها محقق می‌شود. از سوی دیگر بهبود عملکرد نظام قضایی، به ویژه کارآمدی دادگاه‌ها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اصلاحات نهادی برای ارتقای عملکرد بازارها و حمایت از حقوق اقتصادی و اجتماعی فعالان اقتصادی باید مورد توجه قرار گیرد.

تجربه‌های بین‌المللی

با توجه به ارزیابی‌های صورت گرفته می‌توان گفت کسب و کار و سرمایه‌گذاری در هر نقطه از جهان مستلزم فراهم بودن محیط نهادی مناسب و امن است. براین اساس بسیاری از کشورها، سیاست‌ها و قانون‌گذاری‌های اثربخش برای اصلاح، بهبود و توسعه نهادهای حاکم بر جامعه را در راس برنامه‌های اقتصادی قرار داده و توجه جدی و همه‌جانبه به بهبود محیط کسب و کار دارند. یکی از مولفه‌های مهم تاثیرگذار بر محیط کسب و کار، نظام قضایی است. عملکرد ساختاریافته و کارآمد نظام قضایی، با الزام به ایفای تعهدات قراردادی و حل و فصل بهنگام و منظم اختلافات تجاری ناشی از قراردادها می‌تواند تصمیمات بازیگران اقتصادی را تحت تاثیر قرار دهد و با افزایش سرمایه‌گذاری به رشد و توسعه اقتصادی کمک کند.

گزارش منتشر شده درخصوص تجربه کشورهای که توانسته‌اند با اصلاح سیستم قضایی به عملکرد بهتری در این زمینه دست پیدا کنند، نشان می‌دهد الکترونیکی کردن ثبت شکایات و دادرسی یکی از مهم‌ترین اصلاحات انجام شده در کشورهای بوده که توانسته‌اند با اصلاح ساختار نتیجه خوبی در این مولفه به دست آورند. اقدامی که موجب «افزایش شفافیت، افزایش سرعت پرونده ثبت و دریافت، محدود کردن فرصت‌های فساد و ممانعت از گم شدن، تخریب یا اختفای موارد ثبت شده در دادگاه» می‌شود. یکی دیگر از اصلاحاتی که در بیشتر کشورهای مورد بررسی اجرایی شده «ایجاد دادگاه‌های ویژه امور تجاری و دادگاه‌های کوچک دعاوی» است، «اصلاح قانون آیین دادرسی جهت کاهش تعداد مراحل و زمان اجرای قراردادها، شناسایی رویه‌های دست و پاگیر و تسریع عملیات دادگاه، اعمال روش‌های مناسب توقیف اموال و جریمه‌های مناسب برای

بدهکاران ناسازگار، طبقه‌بندی دعاوی براساس ارزش پولی و توزیع مجدد آنها بین دادگاه‌ها» نیز از جمله اصلاحات موفق در سیستم قضایی بوده است که موجب کاهش کارهای ناتمام و تعداد پرونده‌های به تاخیر افتاده می‌شود. از سوی دیگر «توسعه دادرسی الکترونیکی، ایجاد پلیس قضایی، تشکیل دادگاه‌های تخصصی تجاری و ساده‌سازی تشریفات دادرسی، تسریع در بررسی و تصویب آیین دادرسی تجاری، ایجاد سامانه الکترونیکی شناسایی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی و سامانه الکترونیکی سابقه محکومان مالی و راه‌اندازی نظام‌های اطلاعاتی مربوط به گردش پرونده‌ها و آمار قضایی» از جمله مهم‌ترین راهکارها و توصیه‌های سیاستی برای بهبود وضعیت نماگر اجرای قراردادها در نظام قضایی کشور محسوب می‌شود.

راهکارهای بهبود مولفه

براساس گزارش منتشر شده نظام قضایی کشور باید برای اصلاح و کارآمدتر کردن نماگر اجرای قراردادها، اصلاحاتی را در قوانین، مقررات و رویه‌های موجود آغاز کند. در این خصوص نیز راهکارهای بهبود نماگر اجرای قراردادها سه دسته راهکار «قانونی، مقرراتی و اجرایی» را شامل می‌شود که هر کدام نیز به سه بخش کوتاه‌مدت «تا ۶ ماه»، میان‌مدت «۶ ماه تا دو سال» و بلندمدت «۲ سال تا ۵ سال» تقسیم می‌شوند. براین اساس برای تسریع در راهکارهای قانونی کوتاه‌مدت باید بررسی لایحه آیین دادرسی تجاری ایجاد پلیس قضایی را در دستور کار قرار داد. برای دوره میان‌مدت نیز در کنار اقدامات صورت گرفته باید «تدوین طرح یا لایحه آیین دادرسی الکترونیکی، افزایش حدنصاب مالی شوراهای حل اختلاف، بازنگری در مقررات تجدید، تاخیر و توقف دادرسی در قانون آیین دادرسی مدنی و بازنگری در مقررات کارشناسی و کاهش تشریفات آن در لایحه اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری» صورت گیرد. اما برای دوره بلندمدت نیز باید به «ساده‌سازی تشریفات اجرای احکام دادگاه‌ها از طریق اصلاح بخش اخیر ماده ۲ قانون اجرای احکام مدنی، برون‌سپاری و خصوصی‌سازی برخی خدمات قضایی و خارج کردن احکام مدنی، برون‌سپاری و خصوصی‌سازی برخی خدمات قضایی و خارج کردن امور غیر ترافیعی از وظایف دادگاه‌ها با اصلاح قانون امور حسبی» اشاره کرد. در زمینه راهکارهای اجرایی کوتاه‌مدت نیز می‌توان «ابلاغ الکترونیکی اوراق قضایی و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای آموزش و تربیت قضات متخصص در امور تجاری جهت افزایش سرعت و کیفیت رسیدگی به دعاوی تجاری» را مدنظر قرار داد. همچنین در خصوص راهکارهای اجرایی میان‌مدت نیز می‌توان «به اجرای مقررات دادرسی الکترونیکی برای وکلا، تاسیس سامانه دسترسی اجرای احکام دادگستری به اطلاعات اموال و وجوه تجاری، ایجاد سامانه الکترونیکی شناسایی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی، تشکیل سامانه الکترونیکی سابقه محکومان مالی، تهیه نقشه کاداستر، تهیه شناسنامه هویت ژنتیک افراد، انتشار آنلاین آرای صادره از سوی محاکم با حفظ حریم خصوصی اشخاص، رقومی کردن اقلام اطلاعاتی سند و اجرایی کردن ثبت نوین با استفاده از فناوری اطلاعات سازمان ثبت، تکلیف به ابلاغ از طریق وسایل ارتباط از راه دور در ابلاغ در خارج از کشور، راه‌اندازی نظام‌های اطلاعاتی مربوط به گردش پرونده‌ها و آمارهای قضایی، مطالبه حق از طریق داده پیام و استفاده از فناوری اطلاعات در برقراری ارتباط بین مراجع قضایی و سایر نهادهای تابعه یا مرتبط» اشاره کرد.

روزنامه گسترش صمت / سه شنبه ۹۶/۰۵/۱۷ شماره ۸۳۳ صفحه ۴

ارزش پول ملی با رونق تولید حفظ می‌شود

منیر حضوری: در نوسان نرخ ارز، عوامل مختلف تغییراتی در ارزش پول ایجاد می‌کنند که موجب کاهش ارزش پول ملی می‌شود. کشورهای توسعه نیافته به دلیل ضعف در برنامه‌ریزی درست اقتصادی، ضعف دستیابی به یک اقتصاد پویا و تثبیت شده و همچنین عوامل سیاسی در طول زمان واحد پولشان تضعیف شده و از ارزش مبادلاتی آن کاسته می‌شود. ارزش پول کشورها به طور معمول براساس ضریب تبدیل آن به ارزهای دیگر به ویژه ارزهای برتر -ارزهایی که در دنیا در کشورهای مختلف پذیرفته شده و حتی برخی از آنها به عنوان پشتوانه پولی همانند طلا هستند (همانند دلار، پوند، فرانک و یورو) - محاسبه و تعیین می‌شود. تورم یکی از عوامل کاهش ارزش پول است که موجب تغییر قابل ملاحظه در نرخ مبادلاتی می‌شود. به این ترتیب اگر روزی با یک ریال می‌توانستیم کالایی را خریداری کنیم بعد از تورم مجبور بودیم همان کالا را با یک هزار ریال خریداری کنیم که در سطح کلان در انجام مبادلات روزمره، حجم سنگین پول جابه‌جا می‌شود. این مهم می‌تواند بر کاهش تولید و ضعف سرمایه‌گذاری در کشور تاثیرگذار باشد. در این بین یکی از مواردی که می‌تواند ارزش پول را نگه دارد کاهش نرخ تورم، توجه به رونق تولید و صادرات است.

باید در فضای شفاف کار کنیم

ابراهیم جمیلی، رئیس خانه اقتصاد ایران با بیان اینکه اقتصاد دستوری نمی‌تواند موفق باشد به صمت گفت: ما نمی‌توانیم نرخ ارز را دستوری پایین نگه داریم و به دلیل اینکه ارزش پول ملی خودمان را کنترل کنیم مدام با نرخ ارز بازی کنیم در حالی که متأسفانه دولت‌های مختلف در مقاطع مختلف، این اشتباه را انجام می‌دهند. هر چند این روند در دولت یازدهم کمرنگ شد اما هنوز دخالت دولت در نرخ ارز را شاهد هستیم. این کارشناس اقتصاد با تأکید بر افزایش تولید و تأثیر آن بر حفظ ارزش پولی ملی اظهار کرد: اگر می‌خواهیم پول ملی مان تقویت شود به غیر از تقویت تولید هیچ راهی نداریم. ما با تولید انبوه می‌توانیم ریبال را تقویت کنیم. برخی فکر می‌کنند دخالت در نرخ ارز باعث می‌شود وضعیت تولید بهتر شود ولی ما در طول این مدت شاهد هستیم که نه تنها کمکی در این حوزه نشده بلکه باعث دو نرخی شدن ارز و فساد بیشتر شده است. بنابراین اگر می‌خواهیم به حفظ ارزش پول ملی و تولید کمک کنیم باید تلاش کنیم نرخ ارز تک نرخی شود و از این مسئله نترسیم. جمیلی با ابراز تأسف از ناتوانی بانک مرکزی در تک نرخی کردن ارز گفت: سال گذشته بانک مرکزی اعلام کرد تک نرخی کردن ارز را تا پایان سال ۹۵ انجام می‌دهد درحالی که این مسئله تحقق نیافت. نتیجه هم آن می‌شود که اعتماد مردم به وعده‌های مسئولان کمرنگ‌تر شود.

رئیس خانه اقتصاد ایران بیان کرد: اگر بخواهیم کار درست‌تری انجام دهیم باید سیاست‌های پولی بانکی بانک مرکزی مشخص و شفاف شود و بانک‌ها متعهد شوند که سیاست‌های پولی و مالی را رعایت کنند. در ادامه، فضا برای فعالیت موسسه‌های اعتباری مالی کمتر شود زیرا فضایی که موسسه‌های اعتباری در آن کار می‌کنند بر نرخ ارز و سکه تأثیرگذار است و همه اینها می‌تواند اقتصاد کشور را به فنا ببرد. او تأکید کرد: باید سرمایه‌ها را به سمت تولید و بازار سرمایه سوق دهیم و در فضای شفاف کار کنیم تا پول ملی تقویت شود، اقتصاد ملی رشد کند و درآمد سرانه بالا برود. در این روند باید به کیفیت بهتر و تولید بیشتر بپردازیم و صادرات را افزایش دهیم. در حال حاضر خیلی از واحدهای تولیدی ما با ظرفیت کمتری کار می‌کنند و در نهایت قیمت‌شان بالا می‌رود.

تورم، ریشه پول کم‌ارزش

مرتضی افقه، استاد دانشگاه اهواز با اشاره به اینکه ریشه کاهش ارزش پول در تورم است به صمت گفت: وقتی تورم افزایش پیدا می‌کند کالاهای دیگر که در قبال آن پول ملی را می‌دهیم، کم می‌شوند که نشان می‌دهد ارزش پول ما کم شده است. اگر ارزهای خارجی را به عنوان یک کالا در نظر بگیریم وقتی کمیاب و عرضه آنها کم شود، قیمت‌شان بالا می‌رود و ارزش پول ما هم کم می‌شود. او درباره اینکه چرا پول ما در مقابل پول خارجی نوسان دارد اظهار کرد: اقتصاد کشور ما از سمت عرضه و تقاضا به شدت به تجارت و روابط خارجی وابسته است و حلقه تکان آن هم همان تفاوت با نرخ ارز است. ما از یک طرف نیاز داریم نفت را بفروشیم تا درآمدهای ارزی را تأمین کنیم و از طرف دیگر هر بخش اقتصادی یعنی کشاورزی، صنعت و خدمات به واردات نیاز دارند و واردات ما از هر ۳ گروه کالای مصرفی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای انجام می‌شود. او تأکید کرد: برخی از سرمایه‌گذاران و تاجران معتقدند که کاهش ارزش پول به سود صادرات غیرنفتی است اما من این موضوع را رد می‌کنم. صادرات غیرنفتی ما متأثر از موانع تولیدی است که در داخل با آن روبه‌رو هستیم. به این ترتیب بر خلاف تصور خیلی‌ها افزایش نرخ ارز یا کاهش ارزش پول ملی کمک زیادی به صادرات غیرنفتی نمی‌کند.

این استاد دانشگاه درباره اثر کاهش ارزش پول بر اقتصاد کشور نیز گفت: با توجه به اینکه تولید در ۳ بخش کشاورزی، صنعت و خدمات به شدت به کالاهای وارداتی وابسته است، هر گونه افزایش نرخ ارز منجر به تورم وارداتی و کاهش ارزش پول ملی می‌شود. از هر ۳ بخش، کالای وارداتی داریم در نتیجه تورم وارداتی اگر با تداوم افزایش نرخ ارز همراه باشد تأثیر شدید و فوری خواهد گذاشت. نمونه این اتفاق اواخر دوره احمدی‌نژاد رخ داد که نرخ ارز افزایش یافت و تورم لجام‌گسیخته بر اقتصاد حاکم شد. او در آخر اظهار کرد: ارز کالایی است که جدا از نرخ واقعی و متأثر از تحولات سیاسی است که در منطقه اتفاق می‌افتد و فقط تحت تأثیر متغیرهای اقتصادی نیست. اگر در حال حاضر افزایش نرخ آن را شاهد هستیم به دلیل تغییر فصلی و افزایش تقاضا از یک طرف و شدت گرفتن تخاصم امریکا با ایران است که اثر روانی ایجاد کرده و باعث شده مقداری ارزش پول ملی در مقابل ارزهای خارجی کاهش پیدا کند.

رونمایی از سامانه ثبت «قرارداد کار» ؛

امنیت شغلی کارگران تامین می‌شود؟

صفحه صنعت و معدن: «جهان‌صنعت»- افزایش امنیت شغلی کارگران و همچنین بهبود وضعیت معیشتی مردم از وعده‌هایی به شمار می‌رود که همواره از روزهای آغاز به کار دولت یازدهم تا همین حالا که روحانی به طور رسمی در دولت جدید کار خود را شروع کرده است، اعلام شده اما همچنان مشخص نیست که آیا کابینه جدید روحانی می‌تواند همسو و یک‌صدا وعده‌های دولت را عملی کند یا خیر. به دنبال اعتراض جامعه کارگران و همچنین فعالان صنفی کارگری در خصوص کوتاه بودن عمر قراردادهای موقت کار و همچنین امنیت نداشتن کارگران که گاهی ناچار هستند به دلیل تامین مالی خانواده خود حتی زیر بار قراردادهای سفیدامضا بروند، وزارت کار اخیراً از سامانه‌ای به نام سامانه ثبت قراردادهای صحتی به میان آورد و در این خصوص اعلام کرد: امنیت شغلی خواسته جامعه کارگری است و ما بیشتر به دنبال ایجاد یک وحدت نظر بین جامعه کارگری و کارفرمایی هستیم. مشیریان، معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به راه‌اندازی سامانه جامع روابط کار ادامه داد: ذیل این سامانه ۳۲ نرم‌افزار تحت پوشش قرار می‌گیرد که یکی از این نرم‌افزارها، مربوط به ثبت قراردادهای کار است. به این ترتیب تعداد قراردادهای از بعد اینکه چند درصد دائم یا موقت هستند، مشخص می‌شود. همچنین از طریق این سامانه ثبت دادخواست و شکایات مربوط به قراردادهای کار ممکن می‌شود.

تفکیک نوع قراردادها

بر همین اساس و با توجه به اینکه افزایش امنیت شغلی یکی از اولویت‌های مهم وزارت کار در دولت دوازدهم به‌شمار می‌رود، سامانه ثبت قراردادهای کار و سامانه ثبت دادخواست‌ها در حاشیه نشست تخصصی امنیت شغلی همراه با امنیت سرمایه‌گذاری و تولید با حضور علی ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شهیندخت مولوردی معاون امور زنان رییس‌جمهور و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در مجموعه تلاش برگزار شد، رونمایی شد که براساس آن و در ذیل این سامانه، بیش از ۳۰ نرم‌افزار و سامانه طراحی شده که یکی از این نرم‌افزارها مربوط به ثبت قراردادهای کار و ثبت دادخواست‌هاست. از همین‌رو با رونمایی از سامانه ثبت قراردادهای کار در آینده نزدیک تمام کارفرمایان موظف به ثبت قراردادهای منعقد خود با نیروی کار در این سامانه خواهند بود. مهم‌ترین مزیت سامانه ثبت قراردادهای کار این روزها درباره آن صحبت می‌شود، تفکیک نوع قراردادها اعم از دائم و موقت خواهد بود که امکان شناسایی و ساماندهی قراردادهای کار را به وزارت کار می‌دهد.

موانع مرخصی ۹ ماهه زایمان زنان

در همین راستا معاون امور زنان رییس‌جمهور در مراسم نشست تخصصی امنیت شغلی و امنیت سرمایه‌گذاری و تولید که دیروز برگزار شد، با اشاره به وضعیت امنیت شغلی بانوان اظهار داشت: در حال حاضر به صورت رسمی حدود ۱۲ میلیون کارگر تحت پوشش تامین اجتماعی فعالیت می‌کنند. براساس آمار دو میلیون و ۵۰۰ نفر از این افراد را بانوان تشکیل می‌دهند. شهیندخت مولوردی در حاشیه این مراسم در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه در خصوص عدم اجرای قانون ۹ ماه مرخصی زایمان توسط برخی دستگاه‌ها گفت: موانع اجرایی و اعتباری قانون مرخصی زایمان بانوان با همکاری تامین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و امور اجتماعی و معاونت امور زنان ریاست‌جمهوری استخراج شده و راهکارهایی در این زمینه به سازمان برنامه و بودجه ارائه دادیم و منتظر ابلاغ آن هستیم.

پیشنهاد همسان‌سازی افزایش دستمزد و تورم

همچنین وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تاکید بر لزوم تضمین امنیت شغلی نیروی کار گفت: مزد باید بر تورم پیشی بگیرد و حتی این ایده به عنوان یک نظریه به دولت رفت. علی ربیعی در این نشست اظهار کرد: باید آنچنان بین روابط کار نهادسازی کنیم تا دولت‌های آینده جریان امنیت شغلی را ادامه دهند. وی با اشاره به تنظیم روابط کار بین شرکای اجتماعی گفت: وزارت کار در حال حاضر بهترین دوران خود را در زمینه تعامل مسالمت‌آمیز شرکای اجتماعی با وجود تضاد منافع طی می‌کند. ربیعی ادامه داد: براساس ماده ۷ قانون کار باید نسبت به تعریف ماهیت کارهای مستمر و غیرمستمر اقدام کنیم. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تاکید بر اینکه دولت و گروه‌های کارگری و کارفرمایی به عنوان شرکای اجتماعی باید برای تحقق امنیت شغلی نیروی کار تلاش کنند، به موضوع دستمزد اشاره کرد و گفت: دستمزد باید بر تورم پیشی بگیرد و حتی این ایده به عنوان یک نظریه به دولت رفت.

قراردادهای موقت در جهان بین ۲ تا ۱۰ سال است

معاون وزیر کار نیز با اشاره به سقف قراردادهای موقت در کشور گفت: سقف زمانی این نوع قراردادها در برخی کشورها دو تا پنج سال و در برخی از کشورهای دیگر تا ۱۰ سال نیز تعیین شده است اما متأسفانه در کشور ما هیچ مدت زمان و سقفی برای قراردادهای موقت تعیین نشده است. احمد مشیریان ادامه داد: در بحث امنیت شغلی و امنیت سرمایه‌گذاری باید به یک نقطه مشترک و تعادل بین شرکای اجتماعی دست یابیم تا در نهایت بتوانیم به جمع‌بندی در زمینه ساماندهی قراردادهای موقت برسیم. معاون وزیر کار با بیان اینکه نبود امنیت شغلی در نهایت می‌تواند در کاهش نرخ بهره‌وری نیروی کار موثر باشد، تأکید کرد: برای تولید و اشتغال بی‌شک نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتر هستیم. مشیریان با بیان اینکه هم‌اکنون بیش از ۹۰ درصد قراردادهای کار موقت هستند، گفت: اگر بتوانیم به یک نقطه تعادل در حوزه امنیت در سرمایه‌گذاری و قراردادهای کار برسیم، می‌توانیم مدعی باشیم که بازار کار انعطاف‌پذیر شده است.

قراردادهای موقت عامل نبود آرامش کارگران

همچنین رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار نیز در ادامه گفت: یکی از مطالبات جامعه کارگری برای تحقق امنیت شغلی، ساماندهی قراردادهای موقت کار است که نه تنها امنیت شغلی را سلب کرده بلکه امنیت و آرامش کارگران را مختل کرده است. اولیا علی‌بیگی اظهار داشت: امنیت شغلی، امنیت اقتصادی و امنیت سیاسی بخشی از امنیت هستند که منتج به امنیت ملی می‌شوند و پایه‌گذاری و اساس امنیت ملی نیز بدون توجه به امنیت شغلی امکان‌پذیر نخواهد بود. این فعال صنفی کارگری با بیان اینکه «اگر به دنبال امنیت ملی هستیم، باید امنیت شغلی را پایه‌گذاری کنیم تا امنیت ملی حاکم شود»، گفت: امنیت شغلی دغدغه امروز جامعه کاری و این قشر سختکوش کشور است و یکی از مطالبات جامعه کارگری برای تحقق امنیت شغلی، ساماندهی قراردادهای موقتی کار است که نه تنها امنیت شغلی را سلب کرده بلکه امنیت و آرامش کارگران را مختل کرده است. وی افزود: امنیت شغلی در حالی دغدغه اصلی جامعه کارگری است که مصداق آن را می‌توان در سهم ۹۳ درصدی قراردادهای موقت مشاهده کرد. علی‌بیگی تصریح کرد: براساس آمار حداقل ۹۳ درصد کارگران با وجود اینکه در مشاغل با ماهیت دائم مشغول فعالیت هستند، متأسفانه با قراردادهای یک ماهه، سه‌ماهه و شش‌ماهه مشغول کارند. رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار با طرح این سوال که «کارگری که به آینده شغلی خود اعتماد ندارد چگونه می‌تواند به آینده کاری خود امیدوار باشد؟»، گفت: اگر تبصره یک ماده هفت قانون کار که به سازوکار ساماندهی قراردادهای کار اشاره دارد از سال ۱۳۶۹ در تصویب قانون کار مقبول واقع نمی‌شد، امروز شاهد این نابسامانی‌ها در قراردادهای کار نبودیم. وی ادامه داد: امروز جامعه کارگری امنیت شغلی را جزو حقوق بنیادین خود می‌داند و ادامه این وضعیت منجر به نارضایتی شغلی جامعه کارگری می‌شود و کارگران همیشه از اخراج یا تعدیل نیرو هراس دارند. علی‌بیگی با بیان اینکه «در حال حاضر متأسفانه کارگران به دلیل نامشخص بودن آینده شغلی از ازدواج و تشکیل خانواده فرار می‌کنند»، خاطرنشان کرد: در کشوری که ۹۳ درصد کارگران با قراردادهای موقت مشغول به کار هستند و آرامش و امنیت شغلی در محیط کار وجود ندارد نتیجه آن چیزی جز کاهش نرخ بهره‌وری نیست.

طول مدت قراردادهای موقت افزایش نمی‌یابد

وزارت کار در حالی برای افزایش امنیت شغلی کارگران وعده می‌دهد که به عقیده برخی از فعالان صنفی کارگران، راه‌اندازی چنین سامانه‌ای تأثیری بر افزایش عمر قراردادهای موقت ندارد بلکه تنها در صورت درست اجرا شدن، می‌تواند تنها منجر به کاهش امضای قراردادهای سفیدامضا شود. در همین خصوص یک فعال صنفی کارگری در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» گفت: کارکرد سامانه ثبت قراردادهای چندان تأثیری بر افزایش طول مدت قراردادهای موقت نخواهد داشت بلکه در راستای تبصره ماده ۱۰ قانون کار تدوین شده است که براساس آن قرارداد کار در چهار نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه از آن به اداره کار محل، یک نسخه نزد کارگر، یک نسخه نزد کارفرما و نسخه دیگر در اختیار شورای اسلامی کار و در کارگاه‌های فاقد شورا در اختیار نماینده کارگر قرار می‌گیرد. علی‌خدایی در خصوص فواید این سامانه اظهار کرد: در صورتی که این سامانه در راستای کمک به کار و تولید اجرایی شود و ضمانت اجرایی برای آن وجود داشته باشد، می‌تواند مانع از امضای قراردادهای سفید امضا شود. وی بیان کرد: خیلی وقت است که به دلیل اوضاع معیشتی نامناسب کارگران و همچنین نیاز آنها به کار، قراردادهای سفید امضا در اختیار آنها قرار می‌گیرد که آنها به ناچار قرارداد را امضا می‌کنند در حالی که پس از اتمام پایان قرارداد، در نگارش آن تغییراتی ایجاد می‌شود که در نهایت حقوق کارگر را پایمال می‌کند.

این فعال کارگری خاطرنشان کرد: اگر سامانه ثبت قراردادهای به درستی در دستور کار قرار گیرد و اجرا شود، کارفرمایان نمی‌توانند از این لحاظ به کارگران ظلم کنند. خدایی گفت: اگرچه در این سامانه امکان ثبت شکایت و پیگیری مسایل کار نیز تعبیه شده است اما معلوم نیست که در اجرای آن موفقیتی وجود داشته باشد و به درستی به آن توجه شود.

تداوم حرکت‌های فعلی

وی همچنین در مورد سیاست‌های مورد نیاز کارگران در وزارت کار دولت دوازدهم اظهار کرد: آن‌طور که مولاوردی، معاون امور زنان رییس‌جمهور در مورد قطعیت حضور ربیعی در کابینه پیشنهادی روحانی صحبت کرد، علی ربیعی به سیاست‌های فعلی خود در وزارت کار ادامه خواهد داد. خدایی بیان کرد: آن‌طور که ربیعی در مورد دنبال کردن مسایل مربوط به امنیت شغلی کارگران وعده می‌دهد، امیدوار هستیم در دولت دوازدهم به تامین معیشت کارگران و همچنین امنیت شغلی آنها بیش از پیش توجه شود. این در حالی است که امنیت سرمایه‌گذاری و تولید یکی از مولفه‌های مهم در تحقق این هدف است.

این فعال کارگری در ادامه بیان داشت: ما روند فعالیت وزارت کار را در دولت یازدهم تایید می‌کنیم اما یک‌سری خواسته‌ها را مدنظر داریم که باید به آن توجه شود. خدایی گفت: قانون کار کشور ما ۲۶ سال پیش و با توجه به شرایط آن زمان تصویب شده است در حالی که در شرایط فعلی، ظرفیت‌های زیادی وجود دارد که به آنها توجه نمی‌شود. وی اظهار کرد: برخی آیین‌نامه‌ها که طبق قانون کار وظیفه دولت‌ها بوده است، طی سال‌های اخیر اجرا نشده است اما به نظر می‌رسد که وزارت کار و همچنین ربیعی سعی دارد تا در روزهای پیش‌رو، برای استفاده از این ظرفیت‌ها اقدامات عملی انجام دهد. البته در حال حاضر نیز برخی از آنها در دستور کار قرار گرفته است اما هنوز کارگران با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند. این فعال کارگری در ادامه بیان کرد: سامانه ثبت قراردادهای کار نیز اگرچه نمی‌تواند تاثیر به‌سزایی بر افزایش امنیت شغلی کارگران داشته باشد اما در جهت توجه به همان ظرفیت‌های مغفول مانده است که برای اصلاح روند فعلی دنبال می‌شود. خدایی در رابطه با نرخ دستمزد کارگران نیز افزود: با اینکه عدد مربوط در سند معیشت کارگران و همچنین میزان دستمزدی که برای کارگران در نظر گرفته شد، کافی نبود اما به هر حال بین کارگر و کارفرما صلح شد و در نهایت تغییر فاحشی در روند تعیین دستمزدها به وجود آمد که نسبت به گذشته بهتر بود. وی اظهار کرد: در صورت ادامه و تداوم حرکت‌های فعلی می‌توان امیدوار بود که در راستای منافع کارگران، اقدامات مثبتی صورت گیرد. پیش از این نیز اسماعیل ظریفی‌آزاد، مدیرکل دفتر تنظیم و نظارت بر روابط کار و نظام‌های جبران خدمت، در خصوص سامانه جامع روابط کار گفته بود: این سامانه در مورد قراردادهای سفید امضا می‌تواند مثرتر باشد. به زعم ما سامانه ثبت قراردادهای کار می‌تواند معضل قراردادهای سفید امضا را به طور کلی از بین ببرد. همچنین مراجعه حضوری به ادارات کار به حداقل ممکن خواهد رسید.

روزنامه دنیای اقتصاد / سه شنبه ۹۶/۰۵/۱۷ شماره ۴۱۱۳ صفحه ۲

وزارت صنعت، معدن و تجارت فهرست ۱۰ گروه کالای ایرانی را منتشر کرد

اکران اطلاعات ساخت داخل

دنیای اقتصاد: فهرست جدید «توانمندی‌های تولید به تفکیک گروه‌های صنعتی» از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت منتشر شد. اکران اطلاعات ساخت داخل از سوی این وزارتخانه علاوه بر فراهم کردن شرایط برای سرمایه‌گذاری در صنایع توانمند شرایط برای تحقق اهداف پیش‌بینی شده در راستای رشد بخش صنعت را نیز محقق خواهد کرد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت فهرست کالاهای ایرانی را در ۱۰ گروه منتشر کرده است و براساس آن سه الزام نیز برای دستگاه‌ها در نظر گرفته شده است. براساس الزامات پیش‌بینی شده و در راستای اجرای این قانون تمامی دستگاه‌ها، نهادها و شرکت‌های مشمول قانون ملزم شده‌اند تا در راستای اجرای پروژه‌ها و انجام هرگونه فعالیت مورد نیاز خود اعم از امور خدماتی، تامین کالا، نصب و دیگر امور مرتبط را فقط به شرکت‌های ذی‌صلاح ایرانی ارجاع دهند و در صورت فراهم نبودن شرایط در شرکت‌های داخلی این امکان برای دستگاه‌ها، نهادها و شرکت‌های مشمول قانون پیش‌بینی شده تا بتوانند از شرکت ایرانی-خارجی یا در صورت نبود شرکت ایرانی-خارجی به شرکت خارجی واگذار و مراتب را به وزیر صنعت، معدن و تجارت منعکس کنند. در فهرست جدید این وزارتخانه صنایع «خودرو و وسایل نقلیه»، «نساجی و پوشاک»، «ماشین‌سازی و تجهیزات»، «فلزی و لوازم خانگی»، «صنایع معدنی فلزی»، «معدنی غیرفلزی»، «غذایی، دارویی و بهداشتی»، «برق و الکترونیک، مخبرات و تجهیزات پزشکی»، «شیمیایی و سلولزی» و «صنعت نرم‌افزار» گنجانده شده‌اند. براساس ماده ۳ قانون

حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور، وزارت صنعت با همکاری سازمانها، انجمنها، اتحادیه‌های تولیدی و خدماتی مرتبط، هر ۶ ماه یک بار فهرست کالا، تجهیزات لازم و فرآورده‌های ساخت داخل و ظرفیت تولیدی آنها را استخراج کرده و به‌طور رسمی در دسترس دستگاه‌های ذی‌نفع و عموم مردم قرار می‌دهد. موضوع واردات که در طول سال‌های گذشته به یکی از چالش‌های اصلی برای تولیدکنندگان و صنعتگران کشور تبدیل شده و طبق آمارها روند صعودی را نیز دنبال می‌کند، یکی از مسائلی است که از سوی متولیان صنعتی به دغدغه‌ای اساسی تبدیل شده است. بر این اساس می‌توان عنوان کرد که به دلایل شرایط حاکم بر اقتصاد کلان و اتخاذ سیاست‌هایی برای کاهش تقاضای ارز در طول سال‌های اخیر، مدیریت واردات به‌صورت نسبی مورد نظر و اجرا قرار گرفته است. کنترل واردات از یکسو و نشانه‌گذاری اولویت‌های سرمایه‌گذاری از سوی دیگر انتشار فهرست «توانمندی‌های تولید» را بیش از پیش با اهمیت جلوه می‌دهد؛ چرا که به گفته تحلیلگران اقتصادی در کنار مدیریت واردات باید به جذب سرمایه‌گذاری اعم از داخلی و خارجی توجه ویژه‌ای شود. سرمایه‌گذاری که صنعتگران و تولیدکنندگان می‌توانند با توجه به انتشار لیست جدید برای آن برنامه‌ریزی و اولویت‌های خود را مشخص کنند. در این میان متولیان صنعت بر این باورند که به روزرسانی فهرست توانمندی‌های داخلی راهی برای تقویت تولید داخلی و شناخت پتانسیل‌های صنایع است تا از این راه، بتوان عرصه را برای افزایش واردات تنگ کرد.

خودرویی‌ها در راس لیست ده گانه توانمندی‌های تولیدی و خدماتی وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفته‌اند. براساس این گزارش و در شرح بخش «صنعت خودرو و وسایل نقلیه»، هشت حوزه مورد توجه قرار گرفته است. «خودروهای سبک»، «خودروهای سنگین»، «انواع خودرو با کاربری متفاوت»، «موتورسیکلت و دوچرخه»، «انواع قطعات خودرو»، «صنایع ریلی، هوایی، دریایی»، «راهسازی و معدنی» و «سایر وسایل نقلیه» بخش‌هایی به شمار می‌روند که در توانمندی‌های تولیدی پررنگ‌تر شده‌اند. اما داده‌های وزارت صنعت در هشت بخش مذکور نیز ریزتر آورده شده است. در بخش «خودروهای سبک» آمار ۳۱ محصول منتشر شده که در راس آنان تولید «انواع سواری»، «انواع خودرو»، «موتور خودرو» و «وانت» قرار گرفته است. اما در بخش «انواع خودرو سنگین» لیست ۸۵ خودروساز گنجانده شده است که در زمینه «انواع اتوبوس»، «انواع کامیون» و «انواع مینی‌بوس» فعال هستند. سومین بخش فهرست خودرویی‌ها به «انواع خودرو با کاربری متفاوت» تعلق دارد. براساس داده‌های منتشر شده «آتش‌نشانی کامیونت»، «آتش‌نشانی سنگین»، «کمپرسی نیمه‌سنگین» و «خودروهای امدادی» از جمله اقلامی هستند که در میان گروه کالاهای ایرانی قرار گرفته‌اند.

«موتورسیکلت و دوچرخه» نیز در جایگاه بعدی توانایی‌های محصولات داخلی قرار دارد. در این بخش ۱۷ شرکت تولیدی برای سرمایه‌گذاری معرفی شده‌اند که در این لیست انواع موتورسیکلت و دوچرخه قرار دارند.

در بخش بعدی که «انواع قطعات خودرو (قطعه، باتری، مخزن)» وجود دارد لیست ۸۱ بنگاه تولیدی قرار گرفته است که در آن محصولاتی همچون «ماژول روغن موتور ملی»، «پمپ هیدرولیک فرمان» و «واتر پمپ» معرفی شده‌اند. بخش دیگری که در زیرشاخه صنایع خودرویی قرار دارد بخش «صنایع ریلی، هوایی، دریایی» است که در آن ۶ محصول یافت می‌شود. «انواع واگن مسافری، باربری و واگن‌های مترو»، «انواع هواپیمای مسافری سبک» و «انواع شناور و کشتی» از جمله مهم‌ترین این محصولات محسوب می‌شوند. «راهسازی و معدنی» و «سایر وسایل نقلیه» دو بخش پایانی صنعت خودرو و وسایل حمل و نقل به شمار می‌روند. در بخش «راهسازی و معدنی» ۸ محصول از جمله «جرثقیل کامیونی»، «لیفتراک برقی» و «انواع لیفتراک تا ۷ تن» و در بخش «سایر وسایل نقلیه» تنها «انواع ویلچر» و «انواع کانتیر» موردتوجه متولیان صنعت قرار گرفته است. براساس آمارهای وزارت صنعت، معدن و تجارت، «صنایع نساجی و پوشاک» دومین سرفصل مهم برای شناخت توانمندی‌های تولید داخلی معرفی شده‌اند. زیرگروه‌های این بخش شامل «پرچم»، «پارچه چادر مشکی»، «انواع نخ فیلامنت پلی‌استر»، «انواع نخ سیستم پنبه‌ای»، «پنبه هیدروفیل»، «انواع الیاف پلی‌استر، پلی‌پروپیلن»، «انواع نخ فیلامنت نایلون»، «انواع چرم و محصولات چرمی»، «انواع کفش»، «انواع منسوج بی‌بافت»، «انواع گونی و چتایی پلی‌پروپیلن»، «انواع پتو»، «انواع موکت»، «انواع فرش ماشینی»، «انواع پوشاک»، «انواع پارچه از پنبه و الیاف مصنوعی»، «انواع پارچه پشمی و فاستونی» است. آمارهای وزارت صنعت، معدن و تجارت نشان می‌دهد که در گروه «صنایع ماشین‌سازی و تجهیزات» شرح ۱۱ کالا منتشر شده است. «سازندگان داخلی تجهیزات پالایشگاهی نفت، گاز و پتروشیمی»، «ابزارآلات»، «انواع کوره»، «تجهیزات انتقال مواد و آسانسور»، «ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی»، «ماشین‌آلات خطوط تولید»، «مبدل‌های حرارتی و سایر تجهیزات صنعتی»، «پمپ شیرآلات اتصالات»، «سازه‌های فلزی»، «تجهیزات انواع نیروگاه‌های برق» و «تجهیزات انواع

نیروگاه‌های برق» ۱۱ گروهی هستند که برای سرمایه‌گذاری در بخش «صنایع ماشین‌سازی و تجهیزات» موردتوجه قرار گرفته‌اند. برآوردها نشان می‌دهد «لوازم خانگی»، «انواع لوله و اتصالات فلزی»، «سایر مصنوعات فلزی» و «تجهیزات سرمایشی و گرمایشی» چهار گروه مهمی هستند که در زیرمجموعه «صنایع فلزی و لوازم خانگی» قرار دارند. اما وزارت صنعت در بخش صنایع معدنی، به ارزیابی دو گروه پرداخته است. «صنایع معدنی فلزی» و «صنایع معدنی غیرفلزی» دو گروهی هستند که متولیان وزارت صنعت بر این باورند که از توانمندی‌های تولیدی و خدماتی برخوردار هستند. در بخش «صنایع معدنی فلزی» ۶ زیرشاخه «محصولات فولادی»، «آلومینیوم»، «سرب و روی»، «محصولات مسی»، «گندله و آهن اسفنجی» و «فولاد خام» قرار گرفته است. این در حالی است که در گروه «صنایع معدنی غیرفلزی» ۶۱ زیر شاخه معرفی شده‌اند. ارزیابی‌های وزارت صنعت نشان می‌دهد که ۴ گروه دیگر هم در زمره صنایع توانمند داخلی و تولیدی قرار دارند. «صنایع غذایی، دارویی و بهداشتی»، «صنایع برق و الکترونیک، مخابرات و تجهیزات پزشکی»، «صنایع شیمیایی و سلولزی» و «صنعت نرم‌افزار» چهار گروه صنعتی هستند که می‌توانند موردتوجه سرمایه‌گذاران برای تولید محصولات قرار گیرند.

روزنامه گسترش صمت / چهارشنبه ۱۸/۰۵/۹۶ شماره ۸۳۴ صفحه ۴

در آسان کردن فضای کسب و کار جدی نیستیم

منیر حضوری: پیش‌نویس بهبود فضای کسب و کار نخستین بار در سال ۱۳۹۰ به وسیله اتاق بازرگانی تهیه شد و سپس به دولت پیشنهاد و در نهایت در مجلس مورد توجه قرار گرفت.

بنا به باور کارشناسان در دولت دهم به این مسئله آن‌طور که باید اهمیتی داده نشد اما دولت یازدهم آن را مهم دانست. هرچند این روند در دولت یازدهم کند پیش رفت و انتظار این است که با آغاز دولت دوازدهم اقدامات جدی‌تری در جهت تسریع این مهم انجام شود. بانک جهانی براساس ۱۰ مبحث برای هرکدام از کشورها نمره خاصی را معرفی کرده که از جمله آنها می‌توان به دریافت مجوز ساخت‌وساز، هزینه دریافت اشتراک برق از طرف شرکت‌ها، ثبت دارایی‌ها، کسب اعتبارات یا دریافت وام و حمایت از سرمایه‌گذاران اشاره کرد. بر اساس آمارها وضعیت ما در جهت سهولت کسب و کار چندان مطلوب نیست درحالی که رتبه ۱۵۰ برای ما معرفی شد و به تدریج به رتبه ۱۱۸ رسیدیم اما اکنون رتبه ۱۲۰ را داریم. قوانین دست‌وپاگیر، فساد اداری و بروکراسی پیچیده از جمله مواردی است که در این‌باره مورد توجه قرار گرفته است.

کار ما دشوار است

احمد کیمیایی‌اسدی، نایب‌رئیس کمیسیون تسهیل کسب و کار اتاق تهران به صمت گفت: ایران از ۱۰۰ نمره ۵۷ و رتبه ۱۲۰ را دارد، این رتبه ایران دو سال است که هیچ تغییری نکرده است. البته در برخی موارد سخت است که نمره بهتری را بگیریم و هرچقدر هم کار کنیم شاید افزایش نمره‌مان چشمگیر نباشد چراکه کشورهای دیگر هم مدام در جهت بهبود اوضاع خود تلاش می‌کنند. او ادامه داد: در ۱۰ آیتمی که برای کسب و کار در نظر گرفته شده کشورهای مثل دانمارک و نروژ که الان در رتبه‌های بالا هستند نمره ۸۷ از ۱۰۰ نمره را گرفته‌اند و ما هم با رتبه ۱۲۰ نمره ۵۷ را گرفته‌ایم که نشان می‌دهد فاصله زیادی نداریم و می‌توانیم در بعضی از آیتم‌ها که نمره پایین‌تر و قابلیت پیشرفت داریم وضع خود را ارتقا دهیم. اسدی با تأکید بر لزوم تغییر در بهبود اوضاع ایران به گمرک کشور اشاره کرد و گفت: ما در بعضی از آیتم‌های کسب و کار مثل تجارت فرامرزی که بحث گمرکات را تشکیل می‌دهد وضعیت مناسبی نداریم. بهتر است در تجارت فرامرزی که بین ۱۹۰ کشور رتبه ۱۷۰ را داریم بیشتر کار کنیم. می‌شود کاری کرد تا صادرات و واردات در روزهای کمتری انجام شود که باعث می‌شود رتبه‌مان بهبود پیدا کند. مسائلی مثل آنلاین و بر خط شدن سیستم گمرکی نشان می‌دهد که زمینه کار در بخش تجارت فرامرزی مهیاست. نایب رئیس کمیسیون تسهیل کسب و کار اتاق تهران رسیدن به رتبه زیر ۱۰۰ را دور از انتظار ندانست و گفت: باید سعی کنیم به زیر ۱۰۰ برسیم. در این زمینه دولت باید قدم جدی بردارد و آن‌طور که باید به بخش خصوصی توجه کند. امیدواریم نگاه دولت دوازدهم جدی‌تر شود چراکه لازمه پیشرفت توجه به بخش خصوصی و تسهیل فضای کسب و کار است.

قوانین دست و پاگیر را کم کنیم

رضا کامی، عضو هیات نمایندگان اتاق تبریز در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: هرچند بهبود مستمر فضای کسب و کار را در کشور داشته‌ایم اما متأسفانه آن‌طور که باید و شاید اوضاع‌مان خوب نشده و در مواردی کوتاهی شده است. او به لزوم رفع موانع قانونی برای بهبود فضای کسب و کار توجه و اظهار کرد: یکی از مسائلی که به رونق اقتصادی کمک می‌کند کاهش محدودیت‌ها

و قوانین دست‌وپاگیر برای فعالان اقتصادی است. فعالیت‌های خوبی در بخش دولتی و بخش خصوصی انجام شده اما هنوز به مقررات زدایی و برطرف کردن موانع قانونی نیازمندیم. رئیس شورای بازرگانی مشترک ایران و ترکیه اظهار کرد: باید براساس قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار هرچه زودتر نسبت به اصلاح قوانین اقدام شود. کامی در پاسخ به این سوال که موانع قانونی چطور باید رفع شود گفت: قرار شده بخش خصوصی و دولتی مسائل مختلفی را شناسایی و به رفع آن اقدام کنند ولی سرعت آنها خیلی کند است. در دولت احمدی‌نژاد قانونی با عنوان قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار در مجلس شورای اسلامی تصویب و به دولت ابلاغ شد که در آن دولت اجرایی نشد و تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی آن به دولت یازدهم رسید. هرچند دولت روحانی به این مهم توجه کرد اما اجرای آن هنوز کند است. او تاکید کرد: اجرای دقیق این قانون می‌تواند کمک موثری به بهبود فضای کسب و کار و رونق اقتصادی در کشور کند. امیدوارم با تدوین و تکمیل آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط و اجرای دقیق این قانون و استفاده از تمام ظرفیت‌های آن بتوان گام‌های موثری در ایجاد فضای مناسب کسب و کار در کشور و رونق اقتصادی در دولت دوازدهم برداشت. او تاکید کرد: باید تمام قوا دست به دست هم داده و معضل بزرگ موانع قانونی را اصلاح کنند چراکه تا زمانی که قوانین اصلاح نشوند روش‌ها و سیستم‌های اقتصادی هم جوابگو نیستند.

روزنامه جهان صنعت / چهارشنبه ۹۶/۰۵/۱۸ شماره ۳۷۰۰ صفحه ۳

سرنوشت اصلاحات ساختاری در استان مسعود کرباسیان

ابراهیم جمیلی - رییس خانه اقتصاد ایران

هم‌اکنون که وزیر پیشنهادی از سوی رییس‌جمهور معرفی شده‌اند، وظیفه یکایک ما حمایت از این افراد و بدنه دولت است. صحبت‌هایی مبنی بر عملکرد یک شخص و یا کارنامه وی، مربوط به گذشته است و باید پیش از این مورد بررسی قرار گرفته باشد و هم‌اکنون که گزینه‌های مورد نظر رییس‌جمهور معرفی شده‌اند، باید از کل دولت حمایت و پشتیبانی کرد. ضمن این که لازم است تا فرصتی به هر یک از این افراد داده شود تا برنامه‌های اجرایی خود را معرفی و راهکارهای پیشنهادی خود را برای دستیابی به اهداف کلان کشور به ویژه در حوزه اقتصاد اعلام کنند.

تا زمانی که با جزییات برنامه وزیر پیشنهادی آشنا نشویم، نمی‌توان قضاوتی در مورد عملکرد و توانایی‌های آنها داشت و نتایج مثبت در کابینه زمانی حاصل خواهد شد که هر یک از وزرا در کنار ارائه برنامه مناسب، از قدرت تعامل و همکاری صحیح با یکدیگر برخوردار باشند. وزارت اقتصاد نیز یکی از بااهمیت‌ترین وزارتخانه‌های کشور است و در حال حاضر نیاز به یک جراحی خوب برای تجدید قوا و حرکت رو به جلوی اقتصاد کشور دارد و در این زمینه وزیر اقتصاد نقش پررنگی را برعهده خواهد داشت. اگر در سال‌های پیش‌رو انتظار رشد اقتصادی هشت درصدی را داریم، باید از برنامه دقیقی برای دستیابی به این موهم برخوردار باشیم و تمام بخش‌های اقتصادی کشور از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کشاورزی و دیگر سازمان‌های فعال، در مسیری همگام و همراه با یکدیگر حرکت کنند و تنها در این صورت است که می‌توان به موفقیت دولت آینده امید داشت ولی اگر بدون برنامه پیش رویم قطعاً به نتیجه مطلوبی دست نخواهیم یافت. به نظر می‌رسد آقای کرباسیان به عنوان وزیر اقتصاد پیشنهادی که از مدیران باسابقه کشور هستند و توانایی‌های خوبی در این زمینه دارند و در این میان بسیار حائز اهمیت است که تا چه میزان از این سابقه در رابطه با مدیران جوان و آینده‌دار استفاده کنند. وزارت اقتصاد با توجه به شرایط و اوضاع کنونی‌اش نیاز به توجه بیشتری به جوانان در این عرصه دارد و با توجه به وجود کارشناسان، فارغ‌التحصیلان و مدیران جوان در بخش‌های خصوصی و تولیدی کشور می‌توان با جوان‌گرایی و توجه بیشتر به چنین گزینه‌هایی به موفقیت در عرصه ملی و توسعه اقتصادی دست یافت.

گروه اقتصادی- وزارت اقتصاد به عنوان یکی از کلیدی‌ترین مهره‌های دولت در اجرای سیاست‌های اقتصادی در کشور، به‌عنوان یک ابروزارتخانه از نقش پررنگ و حیاتی در زمینه دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی در عرصه‌های کلان و ملی برخوردار است و سکاندار این وزارتخانه بی‌شک یکی از تاثیرگذارترین و مهم‌ترین مسوولیت‌های اقتصادی دولت را بر عهده دارد. این وزارتخانه که در دولت یازدهم با کنترل نرخ تورم و دستیابی به رشد اقتصادی پایدار برای فصول متوالی و همچنین عملکرد قابل قبول در بخش‌های مالیاتی و گمرکی، از خود کارنامه قابل قبولی بر جا گذاشت و تحت وزارت علی طیب‌نیا به دستاوردهای چشمگیری دست یافت، هم‌اکنون باید مدیریت و سکاندار خود را به شخص دیگری بسپارد و پس از رایزنی‌ها و حرف و حدیث‌های فراوان پیرامون حضور گزینه‌های مختلف در راس این سازمان، شخص مورد نظر رییس‌جمهور برای تصدی این پست

معرفی شده است. مسعود کرباسیان که به عنوان وزیر پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارایی به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد شده است، دارای سابقه طولانی در سازمان‌های دولتی و معاونت وزارتخانه‌های مختلفی در دولت‌های پیشین بوده است و هم‌اکنون با توجه به فضای کسب و کار کشور و رویکرد اقتصادی دولت دوازدهم قرار است تصدی وزارتخانه اقتصاد را بر عهده گیرد. از آنجا که رویکرد اقتصادی دولت دوازدهم، نگاه متوازن به اقتصاد اجتماعی و مردم‌محور است، کارویژه دولت در صحنه اقتصاد، زمینه‌ساز وصول همزمان و هماهنگ با اهداف افزایش ثروت عمومی، افزایش تولید و همچنین ایجاد اشتغال برای عموم مردم است و در این میان برنامه وزارت اقتصاد برای دستیابی به این اهداف مورد توجه خواهد بود. کرباسیان نیز محور برنامه‌های اقتصادی خود را توانمندسازی بخش خصوصی به عنوان پیشران درون‌زایی اقتصاد ملی، بهبود محیط کسب و کار و تقویت رقابت‌پذیری، برون‌گرایی هوشمندانه و تقویت روابط اقتصادی خارجی هدفمند، مشارکت در بهبود عدالت اجتماعی و عدالت بین‌نسلی، مشارکت در نهضت بهبود بهره‌وری و مقابله با تضییع منابع، ایجاد شفافیت همه‌جانبه اقتصادی در اتاق شیشه‌ای، تعریف و استقرار عواید مالی انضباط‌بخش، مشارکت در اصلاح ساختار درآمد و هزینه دولت، مشارکت در اصلاح نظام تامین آتیه و صندوق‌های بازنشستگی، نقش‌آفرینی در حفظ و تقویت ثبات پولی، مشارکت در احیا و اصلاح نظام بانکی قرار داده است.

کارنامه وزیر پیشنهادی

مسعود کرباسیان در حالی به عنوان وزیر پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارایی از سوی رییس‌جمهور به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد شده است که دارای مدرک کارشناسی برنامه‌ریزی، کارشناسی ارشد مدیریت و دکترای تخصصی مدیریت بازرگانی است. وی در دولت یازدهم رییس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران بود. کرباسیان که در دولت اول حسن روحانی، معاون وزیر اقتصاد و رییس کل گمرک جمهوری اسلامی بود، پیشتر مشاور عالی شهردار تهران، مدیرعامل و نایب‌رییس هیات‌مدیره سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی تهران، معاون بازرگانی داخلی وزارت نفت، معاون بازرگانی خارجی وزارت بازرگانی، معاون طرح و برنامه وزارت بازرگانی، معاون اقتصادی و بازرگانی وزارت صنایع سنگین و قائم‌مقام معاونت اقتصادی و بازرگانی و مدیر کل بین‌المللی و قراردادهای وزارت صنایع سنگین را در سابقه دارد.

وی همچنین عضو هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، عضو هیات‌مدیره شرکت بازرسی - مهندسی و صنایع ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، رییس هیات‌مدیره شرکت بازرسی مهندسی ایران در وزارت صنایع سنگین، رییس هیات‌مدیره شرکت دفاتر بازرگانی خارج از کشور در وزارت بازرگانی عضو هیات‌مدیره شرکت توانیر در وزارت نیرو را در کارنامه خود دارد. مسعود کرباسیان، عضویت در شورای پول و اعتبار، شورای بانک‌ها، ستاد تنظیم بازار داخلی، ستاد مبارزه با مواد مخدر و کمیسیون شورای اقتصاد و ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی را تجربه کرده است.

برنامه وزارت اقتصاد در دولت دوازدهم

گفتنی است مسعود کرباسیان برنامه پیشنهادی خود را نیز برای وزارت اقتصاد ارائه کرده است. در متن برنامه کرباسیان آمده است: رویکرد اقتصادی دولت دوازدهم، نگاه متوازن به اقتصاد اجتماعی و مردم‌محور است. به باور دولت عدالت اجتماعی از طریق تولید ثروت بیشتر و توزیع بهینه آن حاصل می‌شود. باید در نظر داشت که دیگر رشد اقتصادی بر پایه تزیق و درآمدهای نفتی و اقتصاد وابسته به دولت قابل تداوم و از آن مهم‌تر عقلانی و منطقی نیست. بلکه رشد مستمر از راه ارتقای بهره‌وری، مبارزه جدی و اصولی با فساد، ایجاد شفافیت، بهبود فضای کسب و کار و حرکت در جهت اقتصاد دانش‌بنیان حاصل می‌شود. این برنامه همچنین در بخشی با عنوان آسیب‌شناسی مسایل پیش‌روی مسایل ایران آورده است: مسایل اقتصادی کشور را می‌توان در دو دسته بررسی کرد. دسته اول مسایل ساختاری- تاریخی هستند که ماهیت بین‌نسلی و ریشه‌دار دارند. دسته دیگر چالش‌های جاری‌اند که در یک دوره، اقتصاد کشور را متاثر کرده‌اند. چهار مساله ساختاری، تاریخی و اقتصادی کشور عبارتند از: نفت‌زدگی یعنی وابستگی بودجه دولت به درآمدهای ناپایدار نفتی، دولت‌زدگی به دلیل سهم بزرگ دولت در اقتصاد، رانت‌زدگی به معنی غیرشفاف بودن، غیر منضبط و ناعادلانه بودن دسترسی به منابع و فرصت‌ها و همچنین سیاست‌زدگی به معنی اداره غیرعلمی اقتصاد و غلبه ملاحظات سیاسی بر محاسبات اقتصادی.

مسعود کرباسیان همچنین محور برنامه‌های اقتصادی خود را توانمندسازی بخش خصوصی به عنوان پیشران درون‌زایی اقتصاد ملی، بهبود محیط کسب و کار و تقویت رقابت‌پذیری، برون‌گرایی هوشمندان و تقویت روابط اقتصادی خارجی هدفمند، مشارکت در بهبود عدالت اجتماعی و عدالت بین‌نسلی، مشارکت در نهضت بهبود بهره‌وری و مقابله با تضییع منابع، ایجاد شفافیت

همه‌جانبه اقتصادی در اتاق شیشه‌ای، تعریف و استقرار عواید مالی انضباطبخش، مشارکت در اصلاح ساختار درآمد و هزینه دولت، مشارکت در اصلاح نظام تامین آتیه و صندوق‌های بازنشستگی، نقش‌آفرینی در حفظ و تقویت ثبات پولی و مشارکت در احیا و اصلاح نظام بانکی قرار داده است. همچنین اهداف و جهت‌گیری‌های کلی و همچنین اهم برنامه‌ها و پروژه‌ها برنامه پیشنهادی وزیر اقتصاد پیشنهادی دولت دوازدهم در امور مالیاتی، گمرکی، صنعت بیمه، سازمان خصوصی‌سازی، خزانه‌داری، امور بانکی و شرکت‌های دولتی تعامل با مجلس و امور حقوقی و قانونگذاری، امور اقتصادی و سیاستگذاری و بهبود مستمر فضای کسب و کار، سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، حوزه تامین مالی خارجی، سازمان حسابرسی، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، بازرسی و رسیدگی به شکایت مردم، مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی، حوزه سلامت مالی، نوسازی نظام اداری و فناوری اطلاعات، دبیرخانه مناطق آزاد ارائه شده است.

وزیر پیشنهادی امور اقتصادی و دارایی دولت دوازدهم، در برنامه خود برای تصدی این وزارتخانه ۲۰ آبر پروژه را برای بهبود اوضاع اقتصاد کلان کشور طراحی کرده که باید با همکاری سایر دستگاه‌ها اجرایی شود. این پروژه‌ها شامل بهبود محیط واقعی کسب‌وکار و شاخص جهانی آن، طراحی و استقرار ساز و کارهای بهبود شاخص‌های رقابت‌پذیری، تنقیح قوانین نهادساز در اقتصاد ایران، اصلاح نظام تامین مالی خارجی، هوشمندسازی نظام مدیریت مالی دولت (خزانه‌داری الکترونیک)، مولدسازی دارایی‌های دولت و شرکت‌های دولتی، توسعه نظام مالیاتی نوین (گسترش طرح جامع مالیاتی) و توسعه بازار سرمایه و بدهی است. همچنین ساماندهی سهام عدالت، بهسازی روند خصوصی‌سازی، طراحی نظام تدبیر اقتصادی، اقتصاد در اتاق شیشه‌ای، ایجاد نظام رتبه‌بندی اعتباری اشخاص حقیقی و حقوقی، مدیریت بدهی‌های دولت، توسعه پایگاه داده جامع اطلاعات اقتصادی- اجتماعی خانوار، مشارکت در احیا و اصلاح نظام بانکی، مشارکت در بازتنظیم نظام بودجه‌بندی، مشارکت در اصلاح نظام تامین آتیه و صندوق‌های بازنشستگی، مشارکت در بهسازی صندوق توسعه ملی و رابطه آن با دولت، مشارکت در مدیریت واردات رسمی و غیررسمی از دیگر پروژه‌های مورد نظر کرباسیان است. در انتهای این برنامه نیز آمده است اقتصاد ایران از لبه پرتگاه خارج و در جاده پیشرفت قرار گرفته است. حرکت سریع‌تر در جاده پیشرفت نیازمند اعتدال در اقتصاد، تعادل در پیشرفت و عدالت، پیگیری اصول اقتصاد مقاومتی و بهره‌گیری عزتمندانه از اقتصاد جهانی، توانمندسازی بخش خصوصی و علمی کردن سیاستگذاری اقتصادی، انضباط راهبردی و تداوم اصلاحات ساختاری و نهادی است.

روزنامه دنیای اقتصاد / چهارشنبه ۹۶/۰۵/۱۸ شماره ۴۱۱۴ صفحه ۲

اعلام برنامه‌های وزیر پیشنهادی وزارت صنعت

دنیای اقتصاد: محمد شریعتمداری وزیر پیشنهادی برای وزارت صنعت، معدن و تجارت، اهم برنامه‌های خود برای این وزارتخانه را اعلام کرد. به گزارش «ایرنا» محورهای برنامه پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به تبیین و تحلیل وضعیت موجود، احصای اهم قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها و نیز تکالیف اسناد بالادستی با رویکرد مساله‌محوری به شرح زیر است. برپایه این گزارش، «بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب‌وکار بخش صنعت، معدن و بازرگانی»، «توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی»، «رفع موانع، تثبیت و ارتقای رونق تولید و توانمندسازی بخش خصوصی»، «توسعه صادرات غیرنفتی»، «ارتقای سهم و نقش فعالیت‌های معدنی در تولید ناخالص داخلی»، «بهسازی و ساماندهی نظام بازرگانی داخلی»، «بهبود و توسعه روابط تجاری بین‌المللی»، «ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه»، «پشتیبانی و مشارکت در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های بخش»، «مدیریت واردات و همکاری و پیگیری مجدانه در مبارزه با قاچاق» و «ارتقای توانمندی منابع انسانی شاغل و مورد نیاز بخش و بازنگري معماری سازمانی»، محورهای برنامه پیشنهادی وی را تشکیل می‌دهند.

روزنامه گسترش صمت / شنبه ۹۶/۰۵/۲۱ شماره ۸۳۶ صفحه ۴

گزارش صمت از وزیر پیشنهادی برای ساختمان سمیه

دست راست رئیس‌جمهوری مامور ساماندهی تولید و تجارت

منیر حضوری: صبح سه‌شنبه ۱۷ مرداد رئیس‌جمهوری فهرست کابینه پیشنهادی خود را به مجلس تحویل داد. در این فهرست محمد شریعتمداری به عنوان وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت معرفی شد.

شریعتمداری از جمله افرادی است که در دهه ۶۰ در تاسیس برخی نهادهای امنیتی و انتظامی نقش داشته است. او در دولت شهید رجایی به عنوان معاونت امور انقلاب شروع به کار کرد و سپس در دولت اول آیت‌الله هاشمی به عنوان قائم‌مقام وزیر بازرگانی به فعالیت خود ادامه داد. سپس در دفتر رهبری مامور تاسیس معاونت نظارت و حسابرسی شد و تا سال ۷۶ در این نهاد فعالیت کرد و در سال ۷۳ با حفظ عنوان مسئول ستاد اجرایی فرمان امام شد. در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۷۶ به دولت خاتمی دعوت شد و توانست از مجلس پنجم برای وزارت بازرگانی رای اعتماد بگیرد. شریعتمداری در دوران صدارت خود سازمان بازرسی و نظارت را در سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ادغام کرد، ۵۱ درصد از سهام شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران به بخش غیردولتی واگذار کرد و در حوزه اقدامات تاسیسی و توسعه‌ای، مرکز توسعه صادرات ایران با ادغام در معاونت بازرگانی خارجی، به سازمان توسعه تجارت ایران بدل شد و رئیس کل آن عنوان معاون توسعه روابط اقتصادی خارجی نام یافت. در این دوره ایران به عضویت ناظر WTO درآمد و قانون جدید تجارت الکترونیک، قانون جدید گمرکی، قانون جدید حمایت از مصرف‌کنندگان و قانون جدید صدور گواهی امضای دیجیتال به تصویب مجلس رسید. شریعتمداری پس از اتمام دوره وزارت با تبدیل حکم به عنوان کارشناس عالی دولت فعالیت کرد و از سال ۱۳۸۵ تاکنون به حکم رهبر معظم انقلاب در سمت عضو شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران به عنوان رئیس کمیسیون اقتصادی فعالیت می‌کند. در دولت یازدهم حسن روحانی، در حکمی شریعتمداری را به معاونت اجرایی رئیس‌جمهوری منصوب کرد. مهم‌ترین اهداف کلی برنامه تحویل شده از سوی محمد شریعتمداری در وزارت صنعت، معدن و تجارت برای دولت دوازدهم در زمینه ارتقای بهره‌وری، افزایش رقابت‌پذیری صنعتی کشور و پیوستن به زنجیره ارزش جهانی صادرات محور، فزونی سهم ارزش افزوده صنعتی از تولید ناخالص داخلی در راستای صنعتی کردن کشور، افزایش سهم ارزش افزوده صنعتی کشور در ارزش افزوده صنعتی جهان، بالا رفتن سهم صادرات صنعتی کشور در صادرات صنعتی جهان، افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در فعالیت‌های بخش صنعت، معدن و تجارت، ارتقای سهم تولیدات با فناوری متوسط و پیشرفته در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور، توسعه اشتغال پایدار در بخش صنعت، معدن و تجارت، افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش کارایی نظام توزیع کالا و خدمات، ارتقای سهم معدن و فعالیت‌های معدنی در اقتصاد و الحاق به سازمان جهانی تجارت و بهره‌برداری از ظرفیت‌ها است. محورهای برنامه پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به تبیین و تحلیل وضعیت موجود، احصاء مهم‌ترین قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها و نیز تکالیف مصرح اسناد بالادستی با رویکرد مسئله‌محوری شامل بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار در بخش، توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، رفع موانع، تثبیت و ارتقای رونق تولید و توانمندسازی بخش خصوصی، توسعه صادرات غیرنفتی، ارتقای سهم و نقش فعالیت‌های معدنی در تولید ناخالص داخلی، بهسازی و ساماندهی نظام بازرگانی داخلی، بهبود و توسعه روابط تجاری بین‌المللی، ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه، پشتیبانی و مشارکت در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های بخش، مدیریت واردات و همکاری و پیگیری مجدانه در مبارزه با قاچاق، ارتقای توانمندی منابع انسانی شاغل و مورد نیاز بخش و بازنگاری معماری سازمانی است.

وزیر پیشنهادی از مجلس رای اعتماد می‌گیرد

سیدمهدی مقدسی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: دکتر محمد شریعتمداری با توجه به اینکه دو دوره سابقه وزارت و یک دوره معاون اجرایی رئیس‌جمهوری را داشته در نتیجه از توانمندی اجرایی مناسبی برای پست وزارتخانه برخوردار است. مقدسی بیان کرد: از آنجاکه او دیدگاه خوبی نسبت به اقتصاد دارد می‌تواند جزو وزیران خوب دولت دوازدهم باشد. با توجه به اعتمادی که رئیس‌جمهوری نسبت به ایشان داشته و روحیه تعاملی که با سایر وزیران اقتصادی پیشنهادی دارد می‌تواند وزیر موفق باشد. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه وزیر پیشنهادی رای اعتماد را از مجلس می‌گیرد، گفت: شریعتمداری در مدتی که معاون اجرایی بود جلسات خوبی را با صنعتگران گذاشت و آنها هم از او راضی بودند. بنابراین با توجه به توانمندی که دارد می‌تواند رای اعتمادی را از مجلس بگیرد. او در دوره‌ای هم که وزیر بود بیشترین رای را از مجلس گرفت و این نشان می‌دهد که اهل تعامل است. مقدسی درباره اینکه تا پیش از این شریعتمداری به بخش صنعت خیلی ورود نکرده بیان کرد: دغدغه‌هایی درباره تقویت بخش صنعت و معدن وجود دارد زیرا گرایش او بیشتر بازرگانی است. بنابراین باید برنامه‌های خود را با قاطعیت تشریح کند و این اطمینان خاطر را بدهد که در کنار تقویت حوزه بازرگانی به حوزه صنعت و معدن با توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها حمایت همه‌جانبه‌ای دارد و

با برنامه پیش می‌رود. او تأکید کرد: شریعتمداری در حوزه صنعت و معدن، رفع مشکل صنایع کوچک و متوسط و استفاده از ظرفیت‌های بالای معدنی باید دیدگاه مناسبی را در مجلس داشته باشد تا بتواند نظر نمایندگان را به خود جلب کند.

شریعتمداری دست پر بیاید

عبدالله رضیان، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نسبت به وزیر پیشنهادی دولت دوازدهم ابراز نگرانی کرد و به صمت گفت: براساس رایزنی‌هایی که شد مقداری نگرانی وجود دارد چرا که مهندس نعمت‌زاده بیشتر یک وزیر صنعتی بود و کسی دغدغه‌ای با انتخاب او نداشت اما وزیر پیشنهادی دولت دوازدهم در صنعت و معدن خیلی تخصصی ندارد. هرچند آقای محمد شریعتمداری کار بازرگانی کرده و با این امر آشنا است، دوری او از صنعت و معدن باعث شده کسانی که در صنعت فعال هستند نگرانی‌هایی داشته باشند. با اینکه او ۲ دوره در بخش بازرگانی فعال بوده و بر کار تجاری مسلط است، فضای صنعت گسترده است و نیاز دارد حداقل از معاونت‌هایی که بر این حوزه مسلط هستند استفاده کند. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه وزیر پیشنهادی باید مجلس را قانع کند، اظهار کرد: ما بررسی‌هایی را انجام می‌دهیم و در کنار آن وزیر پیشنهادی هم باید با توضیحات کامل و دست پر به مجلس بیاید. در واقع شریعتمداری باید به سوالات فعالان صنعتی پاسخ داده و توضیحات کاملی دهد تا نگرانی‌ها رفع شود. این نماینده مجلس شورای اسلامی بیان کرد: رای وزیر پیشنهادی دولت روحانی به این بستگی دارد که چه گزارش و برنامه‌ای را به مجلس بدهد. به عبارتی، باید بتواند توجه مجلس را جلب کند.

صادرات وابسته به تولید خوب

محمدرضا منصوری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه شناخت کافی از برنامه‌های وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت از سوی دولت دوازدهم ندارد به صمت گفت: نخست باید وزیر پیشنهادی برنامه‌هایش را مطرح کرده و در مجلس حداقل یک سخنرانی داشته باشد تا بعد ما نظر دهیم که آیا برای این وزارتخانه مناسب است یا خیر. این نماینده مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت به یک فرد قوی و مسلط نیازمند است چرا که ۳ وزارتخانه را دربر می‌گیرد. او تأکید کرد: وزیر مربوط باید ثابت کند که توانمندی بالایی دارد و می‌تواند این کار را به بهترین شکل انجام دهد. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در ادامه با اشاره به مواردی بیان کرد: با توجه به اهمیت تولید و اشتغال در کشور و نظر به اینکه شعار امسال هم از سوی رهبر معظم انقلاب تولید و اشتغال بود، در همه حوزه‌ها باید به این مهم توجه کرد. نیاز مبرمی است که حوزه صنعت، معدن و تجارت ما هم در همین راستا حرکت کند. او تأکید کرد: انتظار ما این است که وزیر جدید برای رشد تولید و اشتغال به بخش صنعت اهمیت بدهد. منصوری ادامه داد: اگر می‌خواهیم صادرات داشته باشیم باید نخست بتوانیم تولید خوبی داشته باشیم. به عبارتی، اگر تولید خوبی نباشد امکان صادرات هم نداریم.

دوران طلایی وزارت بازرگانی با شریعتمداری

مهدی داداشی زین‌الدین، مشاور امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با صمت ضمن طرفداری از وزیر پیشنهادی دولت روحانی اظهار کرد: سابقه مدیریتی و کاری آقای محمد شریعتمداری مثبت و درخشان است. در وزارت بازرگانی همه از ایشان تعریف کرده‌اند و از دوران مدیریتی ایشان به عنوان دوران طلایی وزارت بازرگانی یاد می‌کنند. داداشی ادامه داد: ایشان سابقه مدیریتی زیادی در جاهای مختلف داشته‌اند که به طور مثال می‌توان به فعالیت در بیت رهبری و ریاست ستاد اجرایی فرمان حضرت امام اشاره کرد. توسعه‌هایی که در حرم حضرت عبدالعظیم (ع) ایجاد شده محوریت کارها همه دست ایشان بوده است. در معاونت اجرایی ریاست‌جمهوری هم سابقه عملکرد ایشان را خیلی خوب می‌دانند به طوری که ایشان جزو مدیران قدرتمند رده بالای اجرایی به شمار می‌روند. مشاور امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه توانمندی‌های وزیر پیشنهادی می‌تواند بر رونق تولید موثر باشد، اظهار کرد: از آنجاکه شریعتمداری در حوزه بازرگانی توانمند است با مسائل تولید آشنایی دارد. با توجه به این کارنامه اگر برنامه‌ای قوی در حوزه صنعت و معدن بریزد و چیدمان درستی داشته باشد به طور قطع موفق می‌شود. داداشی با قدردانی از زحمات مهندس محمدرضا نعمت‌زاده گفت: مسیری که مهندس محمدرضا نعمت‌زاده تاکنون رفته درست بوده است، خود ایشان به عنوان یک برند در حوزه صنعت، معدن و تجارت شناخته شده‌اند و یک چهره شناخته شده بین‌المللی هستند داداشی درباره ارتقای وضعیت وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: وزیر جدید می‌تواند با ویژگی‌های مدیریتی که دارد آن مسیر را با سرعت بیشتر و ایجاد هماهنگی افزون‌تر پیش ببرد. داداشی

تاکید کرد: بیشتر به این معنی که کارهای انجام شده در مقابل مطالبات مردم و نیاز کشور کم است بنابراین باید تا جایی که می‌توانیم تلاش کنیم و خودمان را به سطح بالاتری برسانیم. اما این مسئله دلیل نمی‌شود که بگوییم مدیر قبلی عملکرد ضعیفی داشته است. انصافاً مهندس نعمت‌زاده شناخت و اشراف خوبی در حوزه تولید و صنعت کشور داشتند که عملکرد خوب ایشان گواه این ادعاست. او گفت: دکتر شریعتمداری با توجه به سوابق درخشان می‌تواند با انتخاب یک گروه قوی در حوزه تولید از مدیران فعلی مهندس نعمت‌زاده استفاده کند. در آخر امیدوارم وزیر موفق‌تری باشد.

روزنامه جهان صنعت / شنبه ۹۶/۰۵/۲۱ شماره ۳۷۰۱ صفحه ۳

مدیریت نوسانات در دستان معاون تازه‌کار

صفحه اقتصاد: گروه اقتصادی- با مشخص شدن کابینه اقتصادی دولت دوازدهم و همچنین تغییرات و جابه‌جایی‌ها در برخی معاونت‌ها و سمت‌های سازمان‌های سیاستگذار همچون بانک مرکزی و وزارت اقتصاد، ضمن در پیش گرفتن سیاست‌های پیشین دولت در زمینه افزایش رشد اقتصادی و رونق در اقتصاد ایران، به نظر می‌رسد در طول چهار سال آینده شاهد تغییر و تحولاتی در برخی بخش‌ها از جمله بازار ارز و سکه خواهیم بود. در وهله اول باید مشخص شود زاویه دید تیم اقتصادی دولت به کدام سو جهت‌گیری شده است و سیاست‌های دولت در زمینه دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز و برنامه ششم توسعه، از کدام سازوکارها استفاده می‌کند. بی‌شک سیاست‌هایی همچون افزایش صادرات، کنترل واردات، رشد سرمایه‌گذاری خارجی و رونق تولید ملی، جزو اولویت‌های اصلی این دولت خواهد بود، اما باید توجه داشت که هر کدام از این سیاست‌ها نتایج مثبت و منفی متفاوتی برای اقتصاد ایران به دنبال خواهند داشت. به طور مثال با در پیش گرفتن سیاست‌های اقتصادی در زمینه رونق ملی، می‌توان انتظار افزایش تورم در سال‌های آتی را در جامعه اقتصادی کشور داشت و به تبع آن ممکن است تاثیراتی بر بازارهایی همچون ارز گذاشته و نرخ‌های فعلی موجود در بازار را دستخوش تغییراتی کند.

ضمن اینکه با شدت گرفتن زمزمه‌هایی مبنی بر تک‌نرخی شدن ارز در چهار سال آینده دولت، نظام بانکی و فضای تجاری کشور با چالش‌های جدیدی مواجه خواهد شد که اگرچه این امر نتایج مثبت بسیاری در پی دارد اما بدون اجرای دقیق و کارآمد این طرح و بدون در نظر گرفتن تمامی ابعاد اقتصادی و پیامدهای آن، ممکن است خطر شکست آن یا متشنج شدن بازار ارز دور از انتظار نباشد. در واقع اگر دولت به دنبال جراحی خوب در اقتصاد کشور است، یکی از الزامات پیش روی آن یکسان‌سازی صحیح و اثربخش نرخ ارز و پایان دادن به رانت ارز دونه‌ری خواهد بود که شرط آن هدفگذاری نرخ به سمت واقعی شدن و رو به رشد است. از سوی دیگر موضوعی که در روزهای اخیر مطرح شد و در سایه معرفی اعضای کابینه دولت دوازدهم تا حدودی کانون توجهات را از خود دور کرد، تغییر یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین پست‌ها و معاونت‌های بانک مرکزی یعنی معاون ارزی این بانک بود. در همین رابطه سید احمد عراقچی که از سوی رییس کل بانک مرکزی پس از چهار سال معاونت غلامعلی کامیاب، در سمت معاونت ارزی بانک مرکزی منصوب شد، در حالی یکی از مهم‌ترین پست‌های مرتبط با بازار ارز کشور را به دست گرفته، که پیش از این تجربه و سابقه کافی مدیریتی و اجرایی در ارگان‌های مهم دولتی و به خصوص در زمینه کنترل بازار ارز نداشته است. وی که متولد سال ۵۷ و دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته اقتصاد است، هیچ سابقه استخدامی پیش از این نداشته و تنها در یک وزارتخانه به‌عنوان کارشناس فعالیت داشته است. این در حالی است که در شرایط پرتب و تاب کنونی و با توجه به چالش‌های پیش روی بازار ارز در سال‌های آینده، نقش معاون ارزی بانک مرکزی بسیار تاثیرگذار و پررنگ خواهد بود و نمی‌توان با قرار دادن یک گزینه کم‌تجربه در این سیمت، شرایط ویژه ارز در کشور را با ریسک مواجه کرد. حال باید دید با جابه‌جایی گزینه‌ها در بانک مرکزی و قرار گرفتن تیم اقتصادی جدید حسن روحانی در دولت در طول ماه‌های آینده، بازار ارز و فضای اقتصادی کشور دستخوش چه تغییراتی خواهد شد و حرکت آن به کدام سمت خواهد بود.

لزوم جراحی صحیح در اقتصاد کشور

در همین راستا معاون ارزی پیشین بانک مرکزی در گفت‌وگوی خود با «جهان صنعت» ضمن اشاره به افزایش اندک قیمت دلار در روزهای گذشته، اعلام کرد: در سال جاری افت صادراتی در حدود ۱۰ درصد داشته‌ایم و این میزان افت صادرات باید تا آخر سال تا مین شود. سید کمال سید علی گفت: این امر نقل و انتقالات ارزی را کاهش داده و به همین میزان لازم است توسط بانک مرکزی ارز به بازار تزریق شود تا تعادل در بازار حفظ شود. وی تصریح کرد: در هر صورت یکی از دلایل افزایش نرخ ارز در روزهای گذشته می‌تواند به این موضوع ارتباط داشته باشد که ارز نفتی کمتری در بازار وارد شده و به همین دلیل رشد قیمتی

ایجاد شده است. معاون اسبق ارزی بانک مرکزی گفت: البته با مقایسه قیمت‌ها نسبت به پنج ماه گذشته متوجه می‌شویم نرخ ارز افزایش چشمگیری نداشته و ضمن طی کردن روند کاهش به ثبات نسبی نیز رسیده است. سید علی ادامه داد: اگر کنترل بازار ارز از طریق ابزارهای صحیح بانک مرکزی صورت گیرد افزایش ۱۰ تا ۱۵ تومانی نرخ دلار افزایش آنچنانی نخواهد بود و جزو نوسانات طبیعی بازار تلقی می‌شود زیرا در حدود یک تا دو درصد را می‌توان نوسان طبیعی به حساب آورد و اگر این نوسان زیاد شود و به حدود چهار تا پنج درصد برسد می‌توان گفت این افزایش رشد، غیرمعمولی بوده و باید دلایل آن به صورت ریشه‌ای بررسی شود. مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات اظهار کرد: با مشخص شدن سکاندار وزارت اقتصاد و تیم اقتصادی دولت، باید کمی صبر کرد تا مشخص شود سیاستگذاری‌های دولت بر چه پایه و اساسی خواهد بود؛ آیا صادرات محور برنامه‌های اقتصادی دولت خواهد بود یا کنترل واردات در چارچوب اقتصاد مقاومتی در دستور کار قرار خواهد گرفت. وی گفت: سیاست‌هایی که در برنامه ششم توسعه نیز مطرح شده است را باید از زاویه دید تیم اقتصادی دولت بررسی کرد و مشخص شود دولت توانایی پیاده‌سازی آن‌ها را دارد یا خیر. همچنین لازم است تبیین شود که آیا دولت دوازدهم می‌تواند جراحی اقتصادی انجام دهد یا حرکت آرام خود را ادامه خواهد داد. این اقتصاددان ادامه داد: بنابراین ترکیب تیم اقتصادی دولت یکی از دلایلی است که می‌تواند بازار ارز را به حرکت وادارد و آن را دستخوش تغییرات کند. سیدعلی افزود: در واقع یکی از شروط اصلی موفقیت دولت دوازدهم در اقتصاد و تحقق اهداف پیش‌بینی شده، به هماهنگی بین تیم اقتصادی به ویژه بین سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و تا حدودی وزارت صنعت، معدن و تجارت بستگی دارد و باید یکی از سه رکن اصلی تصمیم‌گیرنده، فرماندهی اقتصاد را در اختیار داشته باشد و مدیریت نشست‌های اقتصادی و برنامه‌ریزی برای آینده را بر عهده گیرد. وی گفت: همچنین مطابق اظهار نظر برخی مسوولان مبنی بر تک‌نرخی شدن ارز تا پایان سال می‌توان گفت سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز قطعا بر قیمت‌ها تاثیرگذار خواهد بود و این امر در صورتی می‌تواند اثرات منفی را خنثی کند که با نرخ بازار هماهنگ شود.

پایان دادن به رانت ارز دو نرخی

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: در واقع یکی از الزام‌های پیش روی دولت جدید یکسان‌سازی نرخ ارز و پایان دادن به رانت ارز دو نرخی در اقتصاد است که افزون بر این اصلاح سیستم بانکی، بازنگری در نرخ سود بانکی و سامان دادن به بازار غیرمتمشکل پولی هم باید جدی گرفته شود. سید علی تصریح کرد: اگر تیم اقتصادی دولت این اولویت‌ها را در دستور کار خود قرار داده و بخواهد دردهای اقتصادی را جراحی کند چاره‌ای جز یکسان‌سازی نرخ ارز ندارد و شرط آن هدفگذاری نرخ به سمت واقعی شدن و رو به رشد خواهد بود. معاون پیشین بانک مرکزی اظهار کرد: همانگونه که رییس کل بانک مرکزی گفته میانگین نرخ تورم داخلی و خارجی بین هفت تا هشت درصد برآورد شده، هدف‌گذاری نرخ ارز هم باید به گونه‌ای باشد که تا آخر سال به فاصله نرخ ارز پایان داده شود و اثر تورم محاسبه شده در نرخ ارز لحاظ شود نه اینکه نرخ ارزی بینابین نرخ ارز مبادله‌ای و آزاد ملاک عمل باشد به ویژه اینکه روند نرخ ارز در چهار سال گذشته متناسب با شرایط واقعی اقتصاد حرکت نکرده است. وی تاکید کرد: یکی از ضرورت‌های اجرای موفق یکسان‌سازی نرخ ارز هماهنگی سیاست‌های ارزی و تدوین یک بسته مقرراتی روشن است، به گونه‌ای که میزان نفوذ بانک مرکزی بر بانک‌ها به عنوان ابزار یکسان‌سازی نرخ ارز افزایش یابد و سیستم بانکی بخشنامه‌های ارزی را اجرا کند و شرایط ارزی متناسب با مقررات جدید هماهنگ شود. به همین دلیل دیگر پرداخت ارز مبادله‌ای یا ارز مسافرتی موضوعیتی ندارد. سید علی اعلام کرد: با توجه به شرایط موجود یکسان‌سازی نرخ ارز مشروط به هماهنگی تیم اقتصادی دولت و شفاف بودن مقررات ارزی کار دشواری نخواهد بود و ضرورت ایجاد می‌کند تا بازار ارز به نحوی دیده شود که شاهد پرش‌های تند قیمتی و نوسان بالای نرخ‌ها در روزهای اولیه اجرای طرح نباشیم. وی افزود: خوشبختانه امروز سیاست ارزی بانک مرکزی به گونه‌ای بوده که شاهد پرش قیمت‌ها نبوده‌ایم و بانک مرکزی موفق شد انتظارات تورمی ناشی از نوسانات نرخ ارز را مدیریت کند و این تجربه کمک می‌کند بانک مرکزی با دست بازتری عمل کند، البته موفقیت بانک مرکزی بستگی دارد به اینکه بانک‌های دولتی ابزاری قوی در خدمت بانک مرکزی باشند. پیش بینی از اجرای یکسان‌سازی نرخ ارز این اقتصاددان با پیش‌بینی اجرای یکسان‌سازی نرخ ارز، گفت: پیش‌بینی می‌شود با اجرای یکسان‌سازی نرخ ارز شاهد افزایش ورودی ارز به اقتصاد کشور باشیم و در صورتی که نوسان نرخ رخ ندهد و ثبات در بازار ایجاد شود به تدریج مردم ارزهای خود را می‌فروشند و نقدینگی خود را در بورس و بانک‌ها سرمایه‌گذاری خواهند کرد و حتی ورودی ارز از خارج کشور هم تقویت خواهد شد.

وی گفت: نکته مهم اینکه برای اجرای این طرح باید با چند بانک از جمله بانک‌های ترکیه، امارات، چین و حتی اروپا که ایران با آنها مرادده تجاری دارد همکاری بیشتری شکل گیرد و با استفاده از ارز حاصل از صادرات منابع ارزی بانک مرکزی متنوع‌تر شود به نحوی که نقل و انتقال ارز تسهیل شود.

روزنامه دنیای اقتصاد / شنبه ۹۶/۰۵/۲۱ شماره ۴۱۱۵ صفحه ۳

رئوس برنامه‌های وزیر پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شد

۱۳ ماموریت برای ۱۰ ضعف صنعتی

دنیای اقتصاد: همزمان با اعلام اسامی کابینه دولت دوازدهم، وزرای پیشنهادی برنامه‌های خود را اعلام کردند. اقدام صورت گرفته از سوی آنها در حالی است که بسیاری از کارشناسان و فعالان اقتصادی معتقدند برنامه‌ها باید با تامل بیشتر تدوین و جزئیات محورهای برنامه در چهارسال آینده نیز شفاف بیان شود. در این زمینه می‌توان به برنامه ارائه شده از سوی وزیر پیشنهادی برای وزارت صنعت، معدن و تجارت اشاره کرد.

محمد شریعتمداری، وزیر پیشنهادی دولت روحانی برای تصدی پست وزارت صنعت، معدن و تجارت ۱۰ ضعف موجود در بخش صنعت، معدن و تجارت را ارزیابی کرده و برای برطرف کردن ضعف‌های موجود ۱۳ ماموریت با توجه به تحلیل وضعیت موجود، احصای اهم قوت‌ها، فرصت‌ها، تهدیدها و نیز تکالیف اسناد بالادستی با رویکرد مساله‌محوری در نظر گرفته است. این سرفصل‌ها شامل «بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار، توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، رفع موانع، تثبیت و ارتقای رونق تولید و توانمندسازی بخش خصوصی، توسعه صادرات غیرنفتی، ارتقای سهم و نقش فعالیت‌های معدنی در تولید ناخالص داخلی، بهسازی و ساماندهی نظام بازرگانی داخلی، بهبود و توسعه روابط تجاری بین‌المللی، ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه، پشتیبانی و مشارکت در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های بخش، مدیریت واردات و همکاری و پیگیری مجدانه در مبارزه با قاچاق، ارتقای توانمندی منابع انسانی شاغل و مورد نیاز بخش و بازنگر معماری سازمانی» است.

ماموریت‌های صنعتی، معدنی و تجاری

«بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار» را می‌توان یکی از اولویت‌های اصلی اقتصادی کشور دانست اولویتی که برای آن رسیدن به رتبه ۱۰۰ نیز پیش‌بینی شده بود اما نه تنها شرایط برای بهبود جایگاه ایران در این شاخص بهبود نیافته بلکه ایران افت دو پله‌ای را نیز تجربه کرده است. براساس آمار اعلام شده، ایران در این شاخص در حال حاضر در میان ۱۹۰ کشور جایگاه ۱۲۰ را به خود اختصاص داده است. فضای کسب و کار از جمله شاخص‌های تعیین‌کننده وضعیت اقتصادی هر کشور محسوب می‌شود که با استناد به آن می‌توان به بررسی و تجزیه و تحلیل شرایط اقتصادی هر کشور پرداخت. براساس ارزیابی‌های صورت گرفته فضای کسب و کار در کشورها هرچه شفاف‌تر و رقابتی‌تر باشد، منجر به افزایش سلامت اقتصادی کشورها و اتخاذ سیاست‌های مطلوب می‌شود و روند بهبودی شاخص‌های اقتصادی را در پی خواهد داشت.

«توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی» دومین برنامه پیش‌بینی شده از سوی وزیر پیشنهادی دولت روحانی است. شاخصی که رشد آن باز شدن بسیاری از گره‌های بخش صنعت و معدن را به همراه خواهد داشت. با رفع تحریم‌های بین‌المللی امکان تعاملات و تبادلات اقتصادی با سایر کشورها در دوران پسابرجام و اقبال صاحبان سرمایه جهانی به فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش صنعت، معدن و تجارت فراهم شد و روند عقد قراردادهایی که در ماه‌های اخیر بسته شده نیز موید بازشدن گره‌های پیش روی این بخش است. با این حال فعالان اقتصادی معتقدند در این بخش با چالش‌هایی مواجه هستیم که در این زمینه می‌توان به محور قرار نگرفتن فعالیت‌های اقتصادی مولد به ویژه جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ناپایداری و روند نزولی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و... اشاره کرد. چالشی که با تاکید و تمرکز ویژه بر توسعه بخش معدن و افزایش سهم آن در اقتصاد ملی از طریق به روز کردن و توسعه فناوری در اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری با پشتیبانی موثر از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی شرایط تا حدودی برای پر کردن آن فراهم خواهد شد. با وجود چالش‌ها و موانعی که در این بخش وجود دارد فعالان اقتصادی معتقدند زمینه‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشور وجود دارد که این زمینه‌ها جذب سرمایه خارجی را در کشور تا حدودی تسهیل می‌کند. براساس برنامه‌ریزی صورت گرفته سرمایه خارجی جذب شده تا افق ۱۴۰۴ باید به ۷ میلیارد دلار برسد.

«رفع موانع، تثبیت و ارتقای رونق تولید و توانمندسازی بخش خصوصی» سومین هدف‌گذاری صورت گرفته از سوی وزیر پیشنهادی برای دولت دوازدهم است. هدفی که تقریباً از سوی تمام وزرای دولت‌های پیشین بر آن تأکید شده است و در این خصوص نیز در دولت یازدهم قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نهایی و به مرحله اجرا گذاشته شد و آنچه مسلم است اجرایی کردن این قانون می‌تواند جهش تولیدی را به همراه داشته باشد.

«توسعه صادرات غیر نفتی» یکی دیگر از هدف‌گذاری‌هایی است که از سوی وزیر دولت دوازدهم نیز مورد توجه قرار گرفته است. برای تحقق این شاخص نیز می‌توان به «افزایش سهم تولیدات با فناوری متوسط و بالا در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور، افزایش سهم صادرات صنعتی کشور در صادرات صنعتی جهان، افزایش رقابت‌پذیری صنعتی کشور و پیوستن به زنجیره ارزش جهانی صادرات محور و...» اشاره کرد. فعالان اقتصادی معتقدند یکسان‌سازی نرخ ارز یکی از راه‌های تحقق رشد صادراتی محسوب می‌شود. براساس آمار اعلام شده ارزش صادرات غیرنفتی (کالا و خدمات) در سال ۹۵ برابر با ۵۶ میلیارد دلار بوده است، رقمی که در افق ۱۴۰۴ باید به ۱۳۰ میلیارد دلار برسد.

«ارتقای سهم و نقش فعالیت‌های معدنی در تولید ناخالص داخلی» در حالی به‌عنوان یکی از برنامه‌های وزیر آینده مورد توجه قرار گرفته است که فعالان این بخش همواره از این بخش به‌عنوان جایگزینی برای بخش نفت یاد می‌کنند. براساس آمار اعلام شده در حال حاضر ۵۸۰۰ معدن فعال با اشتغال حدود ۱۳۸ هزار نفر در کشور وجود دارد که برای افزایش سهم این بخش در تولید ناخالص داخلی باید تمرکز ویژه بر توسعه بخش معدن و افزایش سهم آن در اقتصاد ملی از طریق به روز کردن و توسعه فناوری در اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری با پشتیبانی موثر از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی مدنظر قرار گیرد.

«بهسازی و ساماندهی نظام بازرگانی داخلی» یکی دیگر از موارد مورد توجه وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت است. هدفی که با توجه به کلان بودن آن نه تنها راهکار چگونگی تحقق آن مشخص است بلکه هدف‌گذاری پیش‌بینی‌شده‌ای نیز برای این بخش در نظر گرفته نشده است. اما رفع تحریم‌های بین‌المللی این امکان را به وجود آورد تا «بهبود و توسعه روابط تجاری بین‌المللی» نیز در میان اهداف وزرا قرار گیرد، هدفی که می‌توان گفت شرایط برای تحقق آن در حال حاضر فراهم است. با این حال برای تحقق این هدف نیز وزیر پیشنهادی راهکاری ارائه نکرده و تنها به طرح موضوع پرداخته است.

«ارتقای بهره‌وری عوامل تولید» نیز یکی دیگر از اهداف پیش‌بینی‌شده از سوی وزیر پیشنهادی برای پست وزارت صنعت، معدن و تجارت محسوب می‌شود. پیش‌بینی این هدف در حالی است که ارزیابی‌های صورت گرفته از پایین بودن بهره‌وری کل عوامل تولید در کشور حکایت دارد. ارتقای بهره‌وری عوامل تولید از جمله معیارهایی است که می‌تواند کاهش هزینه‌های سربار و در نهایت رقابتی شدن تولیدات داخلی را به همراه داشته باشد. نامناسب بودن وضعیت بهره‌وری عوامل تولید در کشور پایین بودن رقابت‌پذیری صنعتی محصولات تولیدی را به همراه داشته است؛ عاملی که به غیر اقتصادی شدن تولید در کشور منجر شده است. در این خصوص نیز وزیر پیشنهادی برای تصدق پست وزارت صنعت، معدن و تجارت افزایش سهم ارزش افزوده صنعتی از تولید ناخالص داخلی در راستای صنعتی کردن کشور و افزایش سهم تولیدات با فناوری متوسط و بالا در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور را مد نظر قرار داده است. ارتقای «توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه» در حالی به‌عنوان یکی دیگر از اهداف این وزارتخانه مدنظر قرار گرفته است که کشور همواره با چالش پایین بودن سهم محصولات با فناوری بالا در صادرات و پایین بودن سطح فناوری در محصولات تولیدی و خدماتی مواجه بوده است و علت آن را می‌توان در محدود بودن زمینه‌های توسعه قابلیت‌های فناوری نوین جست‌وجو کرد. در این خصوص نیز وزیر پیشنهادی دولت دوازدهم افزایش سهم تولیدات با فناوری متوسط و بالا در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور را مدنظر قرار داده است.

«پشتیبانی و مشارکت در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های بخش» از دیگر اهدافی است که از سوی وزیر پیشنهادی مطرح شده است. هرچند کمبود برخی زیرساخت‌ها در بخش‌های مختلف صنعتی و معدنی محرز است اما در برنامه ارائه شده از سوی شریعتمداری راهکارهای رفع این چالش اعلام نشده است. همواره از سهم قابل توجه فعالیت‌های غیررسمی و قاچاق در اقتصاد کشور به‌عنوان یکی از چالش‌های اقتصادی کشور یاد می‌شود و مدیریت این بخش از مواردی است که تاکنون برای عبور از آن راهکارهایی نیز در نظر گرفته شده، راهکارهایی که تاکنون چندان گره‌گشا نبوده است. در این خصوص وزیر پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز «مدیریت واردات و همکاری و پیگیری مجدانه در مبارزه با قاچاق» را در دستور کار قرار داده با این حال برای عبور از این چالش نیز راهکاری در نظر نگرفته و تنها کلیات را مدنظر قرار داده است.

«ارتقای توانمندی منابع انسانی شاغل و مورد نیاز بخش» و «بازنگری معماری سازمانی» از دیگر برنامه‌های وزیر جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت محسوب می‌شود. درباره «ارتقای توانمندی منابع انسانی شاغل و مورد نیاز بخش» که به‌عنوان یکی از اهداف پیشنهادی وزیر پیشنهادی دولت دوازدهم مدنظر قرار گرفته است نیز این نکته قید شده که کشور ما از نیروی انسانی تحصیل‌کرده و ماهر برخوردار است و وجود منابع انسانی تحصیل‌کرده جوان و ارزان بودن نسبی نیروی کار در کشور از دیگر مزایای کشور محسوب می‌شود. مزیت‌هایی که می‌تواند افزایش بهره‌وری از منابع انسانی را به همراه داشته باشد. اما اینکه چگونه می‌توان به این بهره‌وری رسید در گزارش منتشر شده مدنظر قرار نگرفته است.

«بازنگری معماری سازمانی» نیز از دیگر اهدافی است که هرچند در فهرست شریعتمداری قرار گرفته اما به این هدف نیز تنها به‌صورت کلی توجه شده است.